

Lehet-e mellőzni az aranyat?

A B. L. számára írta
PAUL PAINLEVE

volt francia miniszterelnök

A háboru befejezése óta a font leromlása a legsúlyosabb esemény. Idővel úgy fog feltűnni, mint valóságos forradalom az emberiség történetében. Ma a piacon nyugtalanító zavarokat támaszt, a legkülönbözőbb országok pénzei különböző okokból megszüntetik állandó kapcsolatukat az arannyal. Olyan rendellenes mozgások történnek, melyek közt a hitelek és valuták valódi értékei elillannak. Valamely papírpénz keresését nagy tudását nem csupán kereskedelmi szükségletek és kölcsönök provokálják, hanem főképpen az aranyfedezet szempontjai.

Sokan kérdeik, mire való ez arany stocokot csak pincékben felhalmozni csak azért, hogy aztán más pincébe vándoroljanak? Mit jelent ez az elfajult aranybabona? E meddő aranyhalmozás következtében eljön az idő, amikor az arany forgalma sokkal kisebb lesz, sem hogy kielégítse a gazdasági élet szükségleteit. Sem államok, sem magánadósok nem tudván fizetni tartozásaikat új motoriumok válnak szükségessé, amik kikerülhetetlenül balvégzetes és józan erővel nem mérsékelhető inflációhoz fognak vezetni. Miképp kerülhet el ez a katasztrófa?

Úgyanezek a szakértők az aranyhalmozás bűnösül Franciaországot s a francia imperializmust állítják oda, mint amelyik kincsei tömegével ép oly türelmetlen uralmat gyakorol a világra, mint hadseregével.

Ne felejtjük, hogy 1925-ig az arany Amerikában halmozódott fel. Azt se, hogy milyen feltételek közt stabilizálták a francia frankot 1926-ban. Új francia frankot nem bocsáthatott ki a Nemzeti Bank egyenlő értékű fedezet nélkül. Hogy ez a becsületes előigyzat egészségesse tette a frankot, hogy a nyugtalanság idejében mint biztos valutát keresték, az tény. Valamint az is, hogy az élet a frank stabilizáció miatt let drágább Franciaországban.

Az arany hullámozását és elosztását a világon mindig két indok irányította: az egyik a kereskedelmi, ipari és pénzügyi, mely napról-napra hitelek és pénzforgalmat követelt, a másik a lelki, a biztonság és bizalom kérdése. Normális időben az első indok játszotta a főszerepet, ma, válság idején, a lelki szempontok éreztetik hatásukat. S mivel ez a lelki állapot egész az örületig fajulhat, lehet a helyzet, ahelyett hogy javulna, valóságos katasztrófa.

Sokan mondják: áldozzuk fel az aranyat, mint merőben fölösleges értékmérőt, s mindjárt megjavul a helyzet. Ez annyi, mintha az orvos, 40 fokos lázt alaplátn meg a beteg, azt mondaná: törjük össze a termométert és nem lesz többet láz.

Nem lehet kereskedelem az emberek közt, ha a vagyon közös mértékére nézve nincs közöttük egyezség. Az aranyat évszázados hagyomány emelte ide. Platinával helyettesíteni? Nálunk megoldás. Rengeteg idő kellene, míg megszoknánk és elfogadnánk a népeket, s azután ugyanazok a pádák terhelnek, mint ma az aranyat. Más teoretikusok azt mondják: minek az arany, elegendő a papírpénz is. De hát el lehet felejteni az infláció által okozott rettenetes katasztrófákat?

Helyezzük a bankjegyeket reális, hasznos, fogyasztásra szolgáló javakba, mondják a pénzforgalom hívei. Ezzel szemben ott vannak az 1793-iki francia assignáták. A fizetéseket a buzával arányosították, s keserű csalódásra vezetett a kísérlet. És így tovább. Minden ilyen fel fogás kába illúzió.

Azért nem szabad ölbetett lézzel várni. A katasztrófa elkerülése pégett az ember akaratnak közbe kell lépnie. A kibocsátó bankoknak és a többieknek meg kell egyezniük.

A bankszolidaritás hiánya okozta a Marmorosch-bank tragédiáját

Manoilescu lakonikus nyilatkozata a bankműveletek korlátozásáról

Százmillió lejért vásárolt devizát a Nemzeti Bank

Bukarest, október 24.

A mai napon olyan hírek terjedtek el a fővárosban, hogy a kormány, a Marmorosch-bankház körül előállott helyzet folytán, bizonyos bankkorlátozásokat fog elrendelni, hasonlóan a magyarországi megszorításokhoz.

Hivatalos helyről ezzel szemben arról értesülünk, hogy

bankblokációkra semmi szín alatt nem kerülhet sor és az erről szóló híresztelések a fantázia birodalmába tartoznak.

Mindenesetre feltűnést kelt és élénk kommentálásra ad okot ezzel kapcsolatban Manoilescu bankkormányzó lakonikus nyilatkozata, aki kijelentette ma a saját munkatársai előtt, hogy a bankműveletek korlátozása nem tarthat sem a Nemzeti Bank, sem pedig a kormány hatáskörébe. Manoilescu rövid nyilatkozata, sajnós, nyitott ajtót hagy a találgatásoknak.

A pénzügyi helyzet ma csend volt, tranzakciónál alig lehet beszélni, csupán a devizapiac volt aktív. A Banca Nationala pénteken száz millió lejen felül vásárolt devizát, főleg francia frankot és dollárt.

Meg kell állapítanunk, hogy a Marmo-

rosch-bankház zavarai nyomán nem támadtak olyan betétlvonások a többi bankoknál, mint amilyenek a Berkovitz-bankház és a Generala-bank megrendülését követték.

Ma már egyébként szinte kétségtelenül vált, hogy a Marmorosch-bankház megindását azok az érdeklenségek idézték elő, amelyek a bukaresti öt nagybankból álló bankszindikátus kebelében a bankok fúzióját megakadályozták. A bankszolidaritás hiánya volt közvetlen okozója a Marmorosch-bankház tragédiájának.

Jótékonyan hat az általános helyzetre Argetoianu pénzügyminiszter akciója, amely folyamatban van és arra irányul, hogy a pénzügyi helyzetet megkímélje minden meglepetéstől. Ez biztosságeretét kölcsönzött a piacnak, ami már ki is fejeződött a mai nap nyugalmaiban.

Argetoianu tízmillió lejrel akarja csökkenteni a költségvetést a tavalyi büdzsével szemben. Programja 1932-re az adósságok szabályozását is magában foglalja.

Itt említjük meg, hogy november 1 és 2-ára összehívták a vidéki bankok kongresszusát.

A pénzügyi helyzettel van kapcsolatban a liberális pártnak az a mindjobban sürgető akciója, amely a parlamentnek rendkívüli ülésre való azonnali összehívását célozza.

Szombaton délelben a bukaresti pénzpiac váratlanul erős érdeklődéssel fordult a különböző arany és ezüst érmék felé, főképpen Napoleon-aranyat vásároltak sokat. Egyidejűleg erős kereslet volt a francia frank és dollár iránt is. A kormány megtette a szükséges intézkedéseket a valutaszpekuláció megakadályozására.

A Lupta legutóbbi száma élesen támadja a kormányt, amelyet felelőssé tesz a bankok nehézségeiért. A lap leszögezi, hogy a CFR 3 milliárddal tartozik a bankoknak, nem beszélve az államról, amelynek horribilis adósságai ismeretesek. Ha az állam és a CFR kifizetnék tartozásait, úgy nem volna szükséges, hogy a bankok 8 százalékos visszeszámitolási hitelt vegyenek igénybe, amelyet 2 százalékos költséggel 14 százalékra kénytelenek kiadni. A Lupta ismételt követeli az állam és a CFR tartozásainak sürgős kiegyenlítését.

Ez sem hoz megoldást!

Laval az Amerikának járó francia háborús adósságok elengedését kéri,

ezzel szemben nem hajlandó csökkenni németországi jóvátételi követeléseit

Tolmácsal tárgyal Hoover és Laval, miután az egyik csak angolul, a másik pedig csak franciául beszél

Newyork, október 24.

Laval amerikai tárgyalásait, amelyekről pedig az egész világ közvéleménye olyan sokat vár, mindinkább sötét színben látja a sajtó. A francia miniszterelnök tudvalevőleg azzal a programmal utazott Washingtonba, hogy az amerikai kormánytól a háborús adósságoknak, a melyeket Franciaország az Egyesült Államoktól a világháború folyamán kölcsön formájában kapott, csökkentését kéri. Most azonban nyilvánvalóvá vált, hogy

Amerika hajlandó ugyan ezeket a követeléseket csökkenteni, illetve egyrészt leírni, de csak abban az esetben, ha a másik oldalon viszont Franciaország csökkenti a Németországtól még neki járó jóvátételi követeléseket.

Tekintettel arra, hogy erre Laval nem mutatkozik hajlandónak és továbbra is ragaszkodni látszik csorbítatlanul a német szállításokhoz, a francia miniszterelnök ugyilátszik hiába jött át az Océánon és üres kézzel fog távozni, eggyel több csalódást okozván a válságos gazdasági helyzet szanálását leső közvéleményben. A newyorki lapok ma már nyíltan arról írnak, hogy Laval és Hoover között

nem jön létre a megegyezés, amely kedvezően befolyásolta volna a világ-gazdasági zűrzavart. — A tárgyaló felek között tapasztalható ellentétek fokozódó pesszimizmust váltanak ki minden vonalon. Alig hiszik, hogy Franciaország hajlandó volna a jóvátételi kérdésben politikai felfogásából engedni és gazdasági egyezményeket tenni. Érdekes egyébként, hogy mindezekről a nagyfontosságú kérdésekről a francia miniszterelnök tolmács útján tárgyal Hooverrel, tekintettel arra, hogy Laval nem beszél angolul, viszont Hoover sem tud egy árva szót sem franciául.

Hoover

A két államférfi között folyó tárgyalásokba rákértecsen csak bele Borah szenátor követező, óriási feltűnést keltő nyilatkozata, amelyet Amerikába érkezett franciaországi újságírók előtt tett: — Franciaország a biztonság kérdésében folyton csak a maga kis gyűrűjét látja, holott éppen ezek a határok az okozói a világválságnak. Én a magam részéről haladéktalanul követelem a versaillesi és trianoni békeszerződések azonnali megváltoztatását, a lengyel

korridor eltörlését, a jóvátételek megszüntetését.

Borah kijelentései mély benyomást keltek a francia újságírók körében.

Laval tegnap a késő esti órákban újra Stimsonnal tanácskozott és ismertette előtte a francia álláspontot. Kiszivárgott hírek szerint ezen a tanácskozáson Stimson is junktimot állított fel a háborús adósságok és jóvátételi engedmények között.

Általában az a benyomása van a figyelőnek, hogy Laval, Hoover és Stimson találkozása inkább harc, mint barátságos eszmecsere.

Lapzártakor jelentik Newyorkból, hogy Laval magához kérte Borah szenátort, akivel az ismeretes határrevíziós kérdésről akar tárgyalni, bár a francia miniszterelnök a Borahnak szóló meghívó elküldésekor határozottan kijelentette, hogy követeli a fennálló határok biztosítását. Hoover szintén kitart álláspontja mellett és csak pénzügyi kérdésekről óhajt tárgyalni.

A sajtó bizonyosra veszi, hogy a francia és amerikai jegybankok között együttműködés jön létre. Az angol fontot hír szerint csak a választások után fogják stabilizálni.

LAVAL

A LAKBÉR

Nincs kereset, végtelen a nyomor, de alig változott nagyságban él a lakbér. Országos kongresszusra készülnek a lakók

Bukarest, október 24.

A fővárosi lapokban egy nap alatt összesen huszonkét alkalommal kérő felszólítás jelent meg. Egyet kiragadtunk a sok közül.

„Vak édesapa, három kiskorú anyátlan gyermekével, könyöröltes szivekhez fordul segítségért. Napok óta éhezünk és ami a legszomorúbb, téloz idején az utcára kerülés veszedelme fenyeget, mert kenyér-kereső híján, nem telik házbérre...”

A többiek is megrázóak. Ötvenéves asszony, a kit nyomorult gályabójából már ki is rugtak csecsemőjével és kiskorú árváival egyetemben... mert nem fizeti a házbért. Vagy a fel-fokozott emberi tragédia szimbóluma, a három árva testvér, akik közül az egyik halálraítélt tüdővész és a másik kettő tartja el és, akiket szintén kerülget a szabad ég, mert... nem fizettek házbért.

...és tessék csak megfigyelni ezeket a hirdetéseket, meg könyöröltes szivekhez intézett megrázó felszólításokat... majdnem az egész csak azért kér alamizsnát, mert betető falatja mellett nem jut házbérre...

Az utolsó mondatokkal egy cvikkeres ur hívja fel a figyelmünket arra a súlyos problémára, amely ma az egész országot égetően érinti: dr. Magder ügyvéd, a Lakók Szövetségének országos elnöke.

SVENT DEMETER NAPJAN
HURCOLKODIK A NYOMOR

Voltunk a tönkrement adósok szövetségénél. Elegánsan berendezett irodából irányítják sorsukat. A hadikárosultak szövetségénél is fűtött szobákra találtunk. A lakók szövetségénél azonban dermesztő hideg várja a két ségbesett lakót. A szűk kicsiny szoba minden butorzata a szegénységet tükrözi vissza: a nyomorult „házbérkötelezettek” gyülekező helye.

Magder ügyvéd, aki tíz év óta áll a lakók szövetségének élén, nem is tagadja a szembe-tűnő szegénység okát.

— Nincs pénze az egyesületnek. A lakók nyomorult, földhözragadt emberek, akiknek alig van mit enni. Szervezetünknek pedig több, mint nyolc millió tagja van.

— Holnapután, hétfőn pedig Szent Demeter napja. Kezdődik a hurcolkodás. Tessék csak megfigyelni majd a lehorgasztott fejeket, a síváron dőögő szekerek mögött. Könnyező lakók ezek, akiknek butorait visszatartották, mert nem voltak képesek kifizetni a házbért és Szent Demeter napjára földönfutókká tették őket.

És valóban elképzeljük a hétfői napot, a mikor kordélyra tett vackokkal elindul szálást keresni a nyomor...

állatalanná válik, nem tarthatja be az évek szülő házbérszerződés kötelezettségeit. A törvény jogainak kibővítése pedig nem érintené károsan a háztulajdonosokat, mert azok, ha tudják, újból kiadhatják helyiségeiket.

3. Rendeletileg hatalmazza fel a miniszter a bíróságokat, hogy a házbérfizetésre indokolt esetekben moratóriumot adhassanak és ezzel mentesítsék a lakót a peres eljárás és a végrehajtás következményei alól. Ez az intézkedés benn van a jelenlegi törvényben, de az nem vonatkozik csak azokra a lakókra, akik munkanélküliekké váltak. A házbérfizetés elhalasztásának jogát ki kell terjeszteni a többi lakókra is. Százával akadnak olyan éhezők, akikre nem alkalmazható a jelenlegi törvény, pedig munkanélkül vannak, vagy pedig olyan rossz viszonyok között élnek, hogy belevés falatnál többre nem jut. Ezekről miért nem gondoskodik az állam?

Ezek a főbb pontjai a memorandumnak amely zárószóráiban figyelmezteti a kormányt, hogy a fentebb kért orvoslá-

stát azonnal, tehát minden törvényelkészítés nélkül, rendeleti uton kell elvégezni, mert az intézkedések nem tűnnek halasztást.

ORSZÁGOS KONGRESSZUS
AMELYNEK ELŐRE NEM
LÁTHATÓ VISSZHANGJA
LESZ

— Erre a memorandumra, — folytatja a formátorunk, — mind a mai napig semmi válaszi nem kaptunk. Ezért elhatároztuk, hogy október 8-ra országos kongresszusra hívjuk egybe a lakókat.

Ezen a kongresszuson követelni fogjuk a kormánytól, hogy a lakberek ügyében a legstírgősebben intézkedjen, ugyanakkor pedig megoldásokat fogunk követelni a lakásépítési akciókkal kapcsolatban is. A helyzet ugyan is az, hogy az olcsó lakásépítő akciók be-fagytak. Pedig ma, amikor a lakosság már nem bírja a terheket és különösen egyes vidékeken komoly méreteket öltött a lakásínség. Igen kedvező szociális intézkedés volna olcsó lakások építése. A lakók szövetségének kezdeményezésére Bukarestben egész telepeket építettünk be olcsó lakásokkal és meg kell állapítanom, hogy az utcára került lakókat nagyobb jótéteményben nem is részesíthettük volna. Mert a lakó a ház átvételkor 100 lejti fizetett a többi pedig rátáknban ma is fizeti és még mindig jobban jön ki, mintha 40—50 ezer lejelet fizetne házbérbe.

A lakók országos szövetsége tehát kongresszusra készül. Bizonyára népes és épületes lesz.

...mert az éhező tömegek házbértől agyon-sujtott vétója fogja a kormány füleibe hasogni, hogy biztos tető alá kell végre hurcolni a földönfutóvá lett nyomort...

Seres Miklós

Egyre többen mondják, hogy:

A világválságnak a békeszerződés az oka

Hobson angol publicista érdekes előadása

London, október 24.

Hobson publicista, a Financial News egész Angliában ismert szerkesztője előadást tartott Londonban a pénzügyi világválság okairól.

Előadásában megállapította, hogy a válság oka kimutathatóan és kizárólagosan a békeszerződések és az ebből folyó jóvátételi terhek, amiket a győztes államok könyörtelenül követelnek, ugyanakkor azonban elháríthatatlan akadályokat gördítenek a megfizetésük elé.

Hobson után Franciaország és Amerika szerepével foglalkozott s kijelentette, hogy az aranystandard megengedését Franciaország és Amerika egészségtelen és veszedelmes aranyhalmozása idézte elő.

Ez a két világhatalom romlásba dönti nemcsak egész Európát, hanem a világot is, ha eddigi merev álláspontjából nem enged s továbbra is konokul rajta ül a megszerzett aranyhegyen.

Hobson előadását a francia lapok is igen erősen kommentálják.

Japán taktikázik

Offenzíva Genfben, visszavonulás Mandzsuriában

Genf, október 24.

A népszövetségi tanács, amelynek tagjai, mint ismeretes, a Népszövetség öszi ülészakánának bezárása után is ismét összeültek a japán—kinai konfliktus miatt, pénteken délután ismét foglalkozott a mandzsuriai problémával. Az ülésen Briand francia külügyminiszter elnökölt.

A tárgyalás során Sze kínai delegátus kijelentette, hogy

Kína kormánya minden tekintetben elfogadja a Népszövetség javaslatait és intézkedéseit.

Yoshida japán kiküldött azonban újabb kifogásokat hozott fel és éles hírlátot mondott a Népszövetség Tanácsának halogatott és lassan előrehaladó akciójáról. Briand ezért a japán delegátust erősen rendreutasította. Lord Cecil, az angol kormány nevében fejezte ki rosszallását afölött, hogy Japán csapatai újabb városokat bombáztak Mandzsuriában.

A népszövetségi tanács ülésén percerő-percre mindig jobban kidomborodott az az ellentét, amely a Népszövetség és Japán között már-már átláthatatlanná kezd válni.

A népszövetségi tanács ülését szombaton délelőtre halasztották.

Tokiói jelentés szerint a japán kormány Genfben tárgyaló delegátusait utasította annak közlésére, hogy

a tokiói kormány hajlandó elfogadni a Népszövetség javaslatait és megkezdni a csapatok visszavonását.

Ezeket a műveleteket Japánnak a Népszövetség kívánsága szerint három hét alatt kell végrehajtania. Japán azonban Mandzsuriát kiürítését csak azzal a feltétellel hajtja végre, ha Kína elismeri szerződés szerinti kötelezettségeit és megfelelő intézkedéseket tesz a Mandzsuriában élő japán alattvalók személyi és vagyoni biztonsága érdekében.

A lakberek országosan súlyos problémája

A lakók is hetenkint gyűléseznek. A megbeszélések folyamán kikristályosodott az a megállapítás, hogy a békeévek óta a világháború közvetlen befejezése után volt a legsúlyosabb Romániában a lakásprobléma. Akkor azt mondták, hogy kibírhatalan. Rekviálások, erőszakos beavatkozások és törvényellenességek napirenden voltak. Ma azonban száz százalékosan súlyosabb a házbérkérdés.

A lakók szövetsége, Magder ügyvéd, erre vonatkozólag pregnáns bizonyítékokkal szolgál:

— Mi azért harcolunk, hogy a lakók és a háziurak között békét teremtsünk. Ezt azonban nem lehet olyan körülmények között megvalósítani, amikor az állam csak a házigazdák érdekeit favorizálja. Nem kell elfe-

ledni, hogy a házigazdák indokai egy vagyonnal rendelkező társadalmi réteg soraiból fakadnak és ezek a kérelmek mindig azt célozzák, hogy a házbérszöveget minél magasabbra srófolják fel. Ezzel szemben áll az, hogy a lakbért fizető honpolgár igen ritkán vagyonos. Legtöbb esetben közepes társadalmi állású, vagy nyomorult szegényember, a kinek egyetlen vágya, hogy a házbérszöveget fizetőképességének arányában állapítsa meg a házigazda.

Informátorunk újból csak a nyomorról beszél. Azokról a verejtékkal dolgozó munkásokról, akiknek még kenyérre sem jut, mert minden keresetüket házbérre kell fizessék. Az állam pedig mind a mai napig nem találta meg a módját a rettenetes nyomorban a lakóvédelemnek.

Tizezerre rugó perek, foglalások... házbér miatt

— Tessék végigjárni a törvényszékeket. Máramarosól Tighináig. Mindenütt a perek lavínájával fogja magát szembe találni, a melyeknek indítókai a házbér. Bukarestben például a házbérperek száma jelenleg ötven-szeresét teszik ki a háború utáni házbérkonfliktusok számának.

Az ország területén pedig tízezrekre rug a folyamatosan levő perek száma, amelyeknek fináléja — végrehajtás és tragédia.

— És ezt hiába magyarázzuk az illetékes kormányköröknek. Meg kell érteni végre, hogy

míg a megélhetési lehetőség 70 százalékkal esett, addig a házbérek kimutathatóan alig estek 25—30 százalékkal.

Hol van tehát az arány? A mezőgazdasági értékek ára annyira mélyponton van, a kisipar teljesen veszendőben, a munkanélküliség állandóan fokozódik és a házbérek még sem esnek. Az állam és a politika tartja azo-

kat az ország tönkrejutott, szegénysorsu lakosságának a hátrányára.

FÉKTELEN SPEKULÁCIÓ A SZEGÉNY-LAKÁSOKKAL

A lakásfront jellemzésére informátorunk Bukarestet említi föl. A fővárosban a nagy, öt, hat szobás lakásokra, amelynek ára negyedévi fizetési kötelezettséggel, meghaladja az évi 150—200 ezer lejt, alig van reflektáns. A lezúllott viszonyok miatt mindenki menekül a nagy lakásokból. Nagy a kereslet tehát a közepes és az úgynevezett szegény-lakásokban.

Eppen a nagy kereslet miatt a szegény-lakásokkal féktelen spekuláció folyik az egész országban.

Az ilyen lakások árait váratlanul felnyomták azzal, hogy amugy is ki lehet majd adni. Arról azonban megfeledkeznek a spekulánsok, hogy a szegénylakások konjunktúráját a nyomor lendítette fel és amikor spekulálnak, tönkrement egzisztenciák bőrén uzsoráznak.

Egy megrázó memorandum

A szövetségi elnök, — már vártuk is, — memorandumot kótorász elő fiókjából. Ez ma divatos. Akinek valami panasza van, írásba foglalja, aztán vár és megint vár. Így tettek a lakók is. Készítettek egy hatalmas memorandumot, amelynek minden sora megrázó és amit benyújtottak az igazságügyminiszterhez.

Ez az emlékirat a krónikás könyvében, mint egy meghasonlott mult elszomorító dokumentuma fog szerepelni. Kezdődik a „helyzet” felvázolásával. Figyelmezteti a kormány-

zatot, hogy az embereknek nincs mit enni, nagy a munkanélküliség és még nagyobb a házbér. Majd pontokba foglalva a követeléseket:

1. A mai viszonyok között senki sem biztosíthatja jövedelmét három vagy hat hónapra előre. Miért kióánják akkor, hogy a házbért negyedévenként előre fizessék. Az egész ország területén rendelje el a kormány úgy a lakberekre, mint a házbérekre a havonkénti fizetést. Mert ha nem, úgy minden összeomlik.

2. Követeljük, hogy az elmúlt évtől megszüavozott házbérlörvény azon intézkedését, amely megadja a jogot a lakók egyes rétegeinek, hogy házbérszerződéseiket azonnal felbonthassák, terjesszék ki az összes házbérfizetőkre és így öbök között a kereskedőkre is. Mert más volt a helyzet ezelőtt két évvel és másképpen állunk ma. Valaki tönkremegy, vagy

FAISCOLĂR ES SZÖLLŐÜLTÁNYTELEPEK RT.
AMBROSI, FISCHER & CO.
AIUD, JUD. ALBA
ÁRJEGYZÉK DUTALAN.

„Modern Mozdó” BRASSÓ
Telefon 518

Ma szombaton és vasárnap okvetien nézze meg a németül beszélő ülmesodát.

„AFRIKA BESZÉL”
(A POKOL PARADICSOMA)

Afrika titokzatos élete, pompázó szépségei és grandiózus látványt nyújtó állatvilága tárul szemünk elé. A film különleges szenzációja, hogy szemünk láttára az oroszán darabokra tép egy néjert.

Magyar feliratok. Western beszélőgép.

Vasárnap d. e. 11—1-g **Maíné** 10—15 lejes helyárakkal. **Liebeswalzer** Willy Fritsch, Lilian Harvey-el.

Következő német beszélőfilmünk: **„AZ IDEGEN”** A Dumas regénye Gerda Maurus-al.

Lovagias ultra terelődött Madgearu és D. J. Joanitescu konfliktusa

Bukarest, október hó 24.
A nemzeti parasztpárt ilfovmegyei tagozatát élénken foglalkoztatja Madgearu és D. R. Joanitescu vetélkedése, amely tegnap, pénteken lovagias afférban robbant ki. A nemzeti parasztpárt e két vezető egyénisége között az ellentétek azért mérgesedtek el, mert mindketten igényt tartanak a párt ilfovmegyei tagozatának elnökségére. Madgearu és Joanitescu ellentéte az utolsó napokban annyira elmérgesedett, hogy Joanitescu, a volt kereskedelmi miniszterhez párbajsegeket küldött Spineanu és Chiaia ügyvéd személyében s általuk kért elégtételt. Madgearu csak ma, szombaton nevezi meg segédjeit.

Egy mezőgazdasági kamara, amelyik dolgozik

Udvarhelyvármegye Mezőgazdasági Kamarája — amint röviden már jeleztük — folyó hó 22-én, a tagoknak majdnem teljes számban való megjelenése mellett, a vármegyei ház kistermében tartotta meg rendes őszi közgyűlését. Sz. Szakács Péter elnök tartalmas, a jelenlegi tarthatatlan gazdasági helyzetre vonatkozó megnyitó beszéde után a közgyűlés a napi-rendben szereplő tárgysorozat egyes pontjainak megvitatását kezdte meg. Rendek Géza kamarai igazgató, a Mezőgazdasági Kamarák szervezetét módosító törvény rendelkezéseit ismertette s az új rendelkezéseknek megfelelően a Kamara Igazgató Tanácsát választották meg, melynek megválasztott tagjai Sebesi János dr., Ugron János, Bartha Izsák és Dénes Mózes, hivatalbeli tagjai pedig Sántoma Leon főállatorvos és Rosculeț Joan erdőfőmérnök. Az ellenőrző bizottságnak a Kamara eddigi ügymenetére vonatkozó megállapításainak ismertetése és az 1931 évi költségvetés módosítása után Sz. Szakács Péter elnök részletesen ismertette a Kamara 1931 évi működését. A Mezőgazdasági Kamara apaállatok beszerzésére a községeknek nyújtott segélyekkel a vármegye állattenyésztésének nemcsak fajokban való fellendülését, vetőmag kiosztásával nagyobb hozamú és tisztább gabona termelésére való áttérését mozdította elő, emellett azonban különös gondot fordított arra is, hogy a mezőgazdasági gépek beszerzésére nyújtott segélyek által a vármegye gazdái a racionális termeléshez szoktassanak. Vármegyénk éghajlatának és talajviszonyainak megfelelően a gyümölcsstermelés fellendítése iránt is komoly akciót kezdeményezett a Kamara, a gyümölcsstermelés iránt érdeklődők számára külön tanfolyamot tartott, megbízottai pedig felkeresték a vármegye községeit, hogy a permetezések bevezetése és a kártevők pusztítása által a gyümölcsstermelés hozamát mennyiségileg és minőségileg is emelni tudja. Mezőgazdasági, állattenyésztési és háziipari kiállítások rendezése, illetve ilyen kiállításokon való részvételével a vármegye lakossága számára új jövedelmi forrásokat igyekezett nyitni a Kamara vezetősége. Ugy az 1931 évi működésről szóló beszámoló, mint az 1932 évre elkészített munkaterv alaposága, a földművelés minden ágának megfelelő kihasználását célzó propaganda előkészítése igazolja, hogy a Mezőgazdasági Kamara hivatásának magaslatán áll és a vármegye lakosságának érdekében komoly és értékes munkát fejt ki. A Kamara 1932 évre szóló és 1.720.000 lejti kiterítve kiegyensúlyozott költségvetését azal szavazták meg a jelenlévő tagok, hogy csak a folyó évben megalakult Mezőgazdasági Kamara működésének üdvös voltát a vármegye egész gazdaságának méltányolni fogja s a Kamarát megillető támogatást — saját érdekében is — továbbra is biztosítani fogja a Kamara és annak vezetősége számára.

Tőzsde

1931 október 24.
Zürich (nyitás): Berlin 119. Amszterdam —, Newyork 510 és egynegyed, London 19.97 és fél, Páris 0.8 és háromnegyed, Milánó 26.60, Prága 13.10, Budapest 90.02 és fél, Belgrád 105, Bukarest 305, Varsó 57 10, Bécs —.

HARRY LIEDTKE BRASSÓBA JÖN!

Még mindig érvényesülnek a denúnciansok!

A kisiparosok galaci kongresszusának bántó kulisszatitkai

Bukarest, október 24.
A kisiparosok országos szövetsége október 25-én és 26-án kongresszust akart tartani Galacon.

A gyűlést azonban a belügyminisztérium egészen váratlanul nem engedélyezte.

A kisiparosok szövetsége most hivatalos kommunikációban ismertette azokat a körülményeket, amelyek miatt a belügyminisztérium a galaci kongresszust betiltotta. Mielőtt ugyanis az engedélyt kikérték volna, a galaci gyűlés programját beterjesztették a kereskedelmi minisztériumhoz, amely azt jóváhagyta és pártoló véleményrel küldötte át a belügyminisztériumhoz.

Közben Marinescu asztalos, akit különböző visszaélések miatt kizártak a szövetségből, feljelentést küldött a belügyminisztériumhoz és denúnciálásával sikerült is annyit elérnie, hogy Ottescu államtitkár a galaci gyűlésre kért engedélyt megtagadta.

A példátlanul álló sérelem miatt a kisiparosok országos szövetségének elnöksége elhatározta, hogy

az uralkodónál, Jorga miniszterelnöknél és a kamara elnökségénél tiltakozni fog az ellen, hogy egy denúncians rágalmai miatt megakadályozzák a kisiparosok életbeágó kérdéseinek a nagy nyilvánosság előtt való megvitatását.

Násznagynak jött Bukarestbe Maniu Gyula, aki ezután sem akar visszatérni a nemzeti-parasztpárt élére

Bukarest, október 24.

Maniu Gyula ma délelőtt Badacsonyból jövet, hosszú távollét után újra Bukarestbe érkezett. Néhány újságíróknak sikerült meginterjúvolnia a volt miniszterelnököt, aki kijelentette, hogy mint magánember jött a fővárosba, amennyiben Liviu Rebreanu leányának esküvőjén vesz részt, mint násznagy.

A nemzeti-parasztpárti elnökválsága

igy továbbra is fennáll, miután Maniu újólag és a leghatározottabban kijelentette, hogy

a párt élére nem akar visszatérni. Most triumvirátussal próbálkoznak, sokan azonban céloznak a régensztanács példájára, amely szintén nem működött közm. elégedésre. A nemzeti-parasztpárti elnöki helyének betöltése tehát továbbra is nyitott kérdés marad.

A Lupta értesülése szerint:

Törvényesen szabályozzák az állami tisztviselők fizetésének minimumát és maximumát

A legkisebb fizetés: 3, a legnagyobb 18 ezer lej?

Bukarest, október 24.

A költségvetési bizottság munkájával kapcsolatban a Lupta szenzációs hírt közöl. Értesülése szerint a költségvetést előkészítő bizottság a tisztviselők fizetéseinek redukálása során arra az álláspont-ra jutott, hogy

az állami tisztviselők fizetésének minimumát és maximumát törvényerővel kellene szabályozni.

Ez a terv a minisztériumok és a kormány érdeklődését is felkeltette s jelen pillanatban már úgy áll a helyzet, hogy

a pénzügyminisztérium megkezdte a

donatkozó törvényjavaslat kidolgozását.

A Lupta közlése szerint a bizottság javaslatára szerint

a legkisebb állami tisztviselők fizetésének 3000 lejnek, a legmagasabbnak viszont 18 ezer lejnek kell, illetve szabad lennie.

A Lupta híre a tisztviselők körében vegyes érzelmeket keltett. Az alacsonyabb állású tisztviselőknek van okuk lelkesedni a tervért, mert az áldozati adó igen sok tisztviselőnek a fizetését a 3 ezer lej alá süllyesztette, a magasabb állású állami hivatalnokok azonban bizonyára keveselni fogják a megállapított maximumot.

Argetoianu ragaszkodik a CFR-tarifa leszállításához

Minden remény megvan arra, hogy az államvasutak magas díjtételeit csökkenteni fogják

Bukarest, október 24.

Az a bizottság, amely a CFR szállítási tarifáinak harmonizálásán dolgozik, pénteken este Argetoianu pénzügyminiszter részvételével ülést tartott.

Argetoianu az ülés során rámutatott arra, hogy a kormány nem kívánja a szállítási tarifákat úgy átdolgoztatni, hogy a díjszabás csökkentése miatt megszűnjék a stabilizációs egyezménynek a román államvasutakra vonatkozó rendelkezései.

A CFR mai díjszabása azonban olyan magas, hogy a nemzeti ipar életképességét teljesen megbénítja.

Olyan megoldást kell tehát találni, amely kielégíti az ipar érdekeit és a vasutnak sem okoz károsodást.

Valcovici közlekedéstügyi miniszter vá-

laszában kifejtette, hogy bár a CFR még mindig óriási deficitet küzdök, a díjszabást mégis le lehet szállítani, ha a vasut bevételeit más utakon növelik.

E cél érdekében a szárnyvonalakon közlekedő személyvonatokat át kellene alakítani motorjáratokká és ha az állomásokra beérkezett szállítmányok kifizetését koncesszionálják.

A bizottság ezután foglalkozott a petroleumtermelőknek azzal a beadványával, amely kéri a kormányt a pakura vámjának és tarifájának leszállítására. Argetoianu ezzel kapcsolatban bejelentette, hogy a vámot már megszüntette, s most csak a pakura vasuti díjszabását kell csökkenteni. A bizottság több hozzászólás után a pakura szállítási díjat vagononként 2000 lejellel állította le.

A tarifabizottság pénteki üléséről kiszivárgott hírek szerint minden remény megvan arra, hogy a román államvasutak magas díjtételeit már a közel jövőben lényegesen mérsékelni fogják.

Burileanu póre a Semmitőszék előtt

Bukarest, október 24.

Amikor a nemzeti parasztpárt elmozdította Burileanút, a Nemzeti Bank kormányzóját s helyét Anghelescu belügyi államtitkárral töltötték be, Burileanu az ilfovi ítélőtábla előtt kártérítési pert indított az állam ellen. Az ilfovi törvényszék III. szekcióját helyet adott a volt bankkormányzó keresetének s a pénzügyminisztériumot kötelezte félmillió lej erkölcsi kártérítés, napi 5300 lej keresetvesztés és 80.000 lej perköltség megterítésére. A tábla ítéletében csak Burileanu nyugodott meg, míg a pénzügyminisztérium, a miniszterelnökség és Anghelescu kormányzó külön-külön felebezést adtak be a Semmitőszékhez. A Legfelsőbb Semmitőszék III. szekcióját pénteken tárgyalta a felebbezéseket.

Ugy a miniszterelnökség, mint a pénzügyminisztérium és Anghelescu azt vitatták ügyvédjeik útján, hogy Burileanu nem lévén állami alkalmazott, rá nem vonatkoznak a tisztviselői státusz rendelkezései és nem volt elmozdíthatatlan állásban, miután a Banca Nationala részvénytársaság, amelynek az állam csak főrésztvényese.

Az érdekes perben a Curtea de Castiei sem mondotta ki tegnapi tárgyalásán az utolsó szót, hanem a tárgyalást elhalasztotta október 30-ra. Valószínű, hogy akkor már a nagy érdeklődéssel várt ítéletet is kihirdetik.

Stahremberg

büszkén hirdeti, hogy hazaáruló...

Bécs, október hó 24.
A Heimwehr alakulatok pénteken gyűlést tartottak Steyrben, s a gyűlésen Stahremberg herceg is nagy beszédet mondott.

— Ha még olyan nagy is a sivalkodás a szeptember 13-iki puccskisér miatt, — mondotta többek között Stahremberg — nyíltan hirdetem, hogy hazaáruló voltam és erre büszke is vagyok. Mert mindig jobb hazaárulónak lenni, mint népeárulónak. A puccs után egész Ausztria őszintén sajnálta, hogy az államcsíny nem sikerült. De mi vagyunk az osztrák nép reménye és minden öröklék azon leszünk, hogy a legutóbbi események tapasztalataink oklva, minél hamarabb átvesszük a hatalmat a jelenlegi kormánytól.

Bucsuvacsorát kapott a magyar óceánrepülés megrendezője

Budapestről jelentik: Szalai Emil tiszteletére aki tudvalevőleg a magyar óceánrepülés megrendezésében igen nagy erőfeszítéseket tett s így a siker javarészt az ő áldozatkészségének tudják be, a Nemzeti Szövetség bucsuvacsorát rendezett. A fényes ünnepség a Nemzeti Kaszinó különterében zajlott le s résztvett rajta a magyar politikai és társadalmi élet számos kiválósága. Szalai Emil a közeli napokban indul vissza Amerikába.

Utolsó felhívás a brassói kereskedelmi cégekhez

A városi polgármesteri hivatal utolsóízben hívja fel mindazokat a kereskedőket, akik cégeiket a helybeli kereskedelmi kamaránál még nem jegyeztették be, hogy ezen bejegyzéseket október hó 31-ig feltétlenül intézzék el, mivel e határidő túl a cégajstromról szóló törvény 29. szakasza alapján, 50.000 lejig terjedő büntetéssel sújthatják a törvény rendelkezéseinek eleget nem tett kereskedőket. Minden további felvilágosítás az iparkamaránál szerzethető be.

MARLENE DIETRICH SZÁMARA ÍR SZCENÁRIUMOT

Páris, október 24.

Ha a riporter szembe kerül egy ismert íróval, természetes kíváncsisággal, kerteles nélkül azt a kérdést teszi fel először: „Mit dolgozik jelenleg?”

Hogy Szép Ernő, az újságírói formula szerint kifejezett kíváncsiságra kiterő választ ad, ezt nem kell nála sem póznak, sem udvariasságnak tekinteni.

Pedig az olvasóközönséget érdekelné, mit ír most — igyekszem meggyőzni az „Aranyóra” ügyes mesterét.

— Olyan kis ember vagyok, szabadkőzik Szép Ernő, finoman és halkán, mint amilyen halk és finom lyra lengi át, még a prózáját is.

Annyit elárul mégis, hogy szindarabon dolgozik. De a tárgyról és a miliőről nem akar beszélni.

Talán ép a darab megírása miatt jött a „Fény Városába”? — próbálkozom rést ütni elzárkózottságán.

— Nem — feleli. — Egy filmvállalat megbízásából jöttem, szcenáriumot írok. — És megelőzve kérdéseimet, folytatja. — Hogy kinek és miről, arról sem beszélhetek. Különben már rövidesen elkészül és utána itt hagyom Párist.

Miután Szép Ernő nem akarja elárulni, hogy valóban Marlene Dietrich számára

MARLENE DIETRICH

készül ennek a szcenáriumnak főszerepe, amint hogy azt itt biztosan tudják, kénytelen vagyok azzal a banális kérdéssel jönni, nem sajnálja-e itthagyni Párist? nem jobb-e az itteni, az otthonhoz viszonylagosan nyugodtabb atmoszférá az irához?

— Páris, a magamfajta átutazónak — hiszen csak négy hónapja vagyok itt — olyan, mint egy nagy hotel. Érdekes.

Ez a beszélgetés, egy hotelhallban folyik. Kedves, olcsó hotel, családias. Éppen bájos fiatalasszonyok mennek el előttünk, elragadó kisgyermeküket vezetnek kézenfogva.

Szép Ernő utánuk néz és tovább beszél.

— Alig járok ki. Párisból tulajdonképpen keveset élveztem. Fennülök szobámban és dolgozom. Élni kell és ma az irodalom...

Sok gondolatjelet kellene ide raknom, hogy kifejezzem a hangsúlyt, amely Szép Ernő szavait kísérte.

— A magyar irodalmat gondolja? Valami szomorkás, szelíd gúnyjal jön a válasz.

elsírja Párisban, hogy a magyar irodalomnak csak multja volt, talán jövője lesz, de jelenje nincs

— Pillanatnyilag a magyar irodalomra gondolok. Mert annak volt multja, talán lesz jövője, de jelenje nincs. Általában, a mai, mechanizált, gépeket feltaláló, racionalizált korban, hidakat kell konstruálni, dynamókat felszerelni. Ez kell. De minden szükség sem poézisre, szépségre, művészetre.

Mi ma két világ között élünk és az átmenetet szenvedjük meg.

— Ha az életformák megváltozása más síkba terelte is az ízlést, de azért a művészet iránti érdeklődés, — nem merem mondani: lelkesedés — nem veszett ki, — szólok közbe. Művészet és irodalom is lesz

Matuskáné elájult, amikor férjét meglátta

A tömeggyilkost egyáltalán nem izgatta a drámai jelenet

Bécs, október 24.

A rabkórházba szállított Matuskát állandó felügyelet alatt tartják az elmeállapotának megvizsgálására kiküldött orvosszakértők. Hővel, a híres osztrák pszichiáter és asszisztense,

a rab minden mozdulatáról és megnyilatkozásáról jegyzeteket készítenek, hogy megvilágosíthassák annak az állítólagos kettős életnek a lélektani hátterét, amely Matuskát, — pallomása szerint — hatalmában tartotta.

A kiadott hivatalos jelentés szerint Matuska a rabkórházban a legnormálisabban viselkedik és semmi lélektani

mindig... még a nehéz és keserves időkben is.

— Kit ismer az erdélyi írók közül? — Tamásit, Tabéryt, szegény Kuncz Aladárt, Nyirő Józsefet, akit végtelenül szeretek. Persze Hunyadi Sándort, — sorolja fel őket Szép Ernő. És eltűnődik. — Milyen elszakítottak és mégis milyen egyek velünk...

— Politika — dobom be a szót — érdeklő?

— Csak annyira, mint az időjárás. Nem értek hozzá, de a reakcióit tudomásul kell venni.

— Mi lesz Páris után? — kérdelem.

— Most Bécsbe megyek, az „Aranyóra” premijére, azután haza.

Beszélik, hogy az „Aranyórát” franciára fordítják, el is fogadta egy ismert színész és még ebben a szezonban színre kerül? Kétkedő mosoly.

— Oh, még távol van mindez. Nem is szeretek róla beszélni, majd csak akkor hiszem el, ha itt látom nyomtatva a színlapot.

Bucszom és kívánom, hogy mielőbb úgy legyen.

MANDY ILONA

BARANGOLÁS A JÓSNÓK ÉS KURUZSLÓK DZSUNGELJÉBEN

Budapest, október 21.

Az ember nem is hinné, hogy a rádió korszakában még mindig vannak olyanok, akik a babonából, a tömeges hiszékenységből anyagi tökélet tudnak maguknak kovácsolni. Németh Józsefnek, az Angyalföldön Elvira néven ismert jósnő titokzatos halála valószínű dzsungelebe világított be, ahol jósnők, kuruzslók, javassasszonyok háborítatlanul garázdálkodhatnak, kihasználva a babonára hajlamos tudatlan közönséget.

Budapestben a rendőrség kimutatása szerint mintegy kétszáz jó, illetve jósnő működik.

A TÜRÖTT TOJÁS TITKA

A kültek legolcsóbb jóvendőmondói a cigányasszonyok. Rendszerint azzal a trükkkel állítanak be egy-egy lakásba, hogy törülközőt, vagy vászont akarnak eladni. Beszélgetés közben megtudakolják az illető személyi és családi viszonyait, ekkor kockáztatja meg a kérdést:

— Mutassa a tenyerét, arányos kisasszonykám, hádd mongyám meg a rágyogó gyöőjét.

És az egyszerű cselőleány, talán hűlen kedvesére gondolva, boldogan kap az alkalmom.

— Látom az árpát a sirban. De nem egyedül van ám. Az egyik kezével a magá lábát húzza...

A legborzalmasabb látással van a cselőleányra a cigányasszony közlése. Mélyen megrendíti őt, hogy a jósnő még az apja sirjába is belát és boldogan fizeti ki a tíz pengő, hogy a cigányasszony leimádkozza a vétkét.

ÜRDÜG A RUHÁBAN

Az ördögűzés mestersége is nagyon jól fejlődött. A cigányasszony-jósnő, amikor már rávette áldozatát, hogy jóslatszon, megdöbbenve néz az illetőre és kétségbeesett hangon jelenti ki, hogy az illetőt az ördögök szállták meg. Majd nyomban hozzát teszi, hogy az ördögök a ruhájában tanyáznak és azt el kell vinni a keresztutóhoz, hogy az ördögök eltávozzanak. Mondanunk sem kell, hogy sem a ruha, sem az ördögös cigányasszony nem kerül többé elő.

Magasabb kategóriába tartoznak a hivatalos jósnők, akik csupán abból élnek, hogy jóvendőt mondanak. Ilyen volt a szerencsétlen Elvira jósnő is, aki a külteki Pythiák elit-gárdájába tartozott. Arról volt nevezetes, hogy kis lakása tele volt állatokkal és ezeknek mind fekete színűk volt. Kitérőtt fekete kutya, fekete

rendellenességről nem tesz tanúságot.

A hatóságok egyébként a tegnap engedték meg első ízben, hogy Matuskát a felesége meglátogassa. Az asszony láthatóan erős felindulással lépett be férje gondosan őrzött fiúkéjébe. Matuskán nem lehetett észrevenni különösebb lelki izgalmakat.

az asszony azonban, néhány szavas beszélgetés után összeesett és elvesztette az eszméletét.

Matuskánét az orvosok tértették magához, a másodszor már nem engedték be a férjéhez, akit egyébként felesége ájulására sem érintett különösebb erővel.

macska, fekete galamb. A babonára hajlamos közönség már ebben is földöntúli erőt látott. Némethnek keresett jósnő volt, akihez nemcsak egyszerű emberek, hanem — szinte hihetetlenül hangzik — bundás hölgyek és egyenruhás férfiak is ellátogattak.

A Petneházy-utcában működik egy öreg, hatvanéves asszony, a Julis néni. Asztalkáján koponya áll, a tetejére gertyát szur és ebben a misztikus világításban fog hozzá mondókájához. Tenyeréből jóslat és a kliens észre sem veszi, hogy beszélgetés közben minden elárult, ami személyi, vagy családi ügyére vonatkozik. Juliska néni eleinte éppen úgy, mint többi társai, csak nagy általánosságban nyilatkozik, például, hogy az utóbbi időben vesztesség érte, ut előtt áll, szomorúság csakhamar örömeire változik stb.

Juliska néni ha látja, hogy valamit eltalált — mert közben nagyon figyelni ám áldozatának arckifejezését —, akkor ezen a téren tovább lovagol. Ha pedig úgy találja, hogy tévedett, akkor gyorsan fordít a köpenyegén és pont az ellenkezőjét mondja, mint azelőtt.

JÓVENDŐT MONDANAK AZ ÚJSÁGÍRÓNAK

Hirhadt neve van a rendőrség előtt egy kispesti cipész-mester feleségének, Horgász Jánosnénak, aki mestere annak, hogy lehet az áldozatokat megszédíteni. Horgászné Kispesten a Jókai-utcában lakik.

Érdekes ennek az asszonynak a figurája. Mintha csak a János vitéz boszorkányát kelt volna életre benne. Jobbkézében botot szorongat, balkezét pedig csipőjére téve biccent előtte egy hátsó kis szobába, ahol egy fehér kendővel leterített asztalon, piszkos, rongyos kártya fekszik. Előbb beszélgetni próbál, de én nem voltam közlékeny, mert roppant kíváncsi voltam a jóslásra, melyet így kezdett:

— Ut előtt áll, szeretne is elmenni, meg nem is. A multakban a fizetésével kellemtelenségek voltak.

— Nem tudok róla — mondtam.

— Dehogynem, hiszen maga is tisztviselőember, ugy-e? Hát emlékezzék csak vissza, magának is levontak elsején a fizetéséből!

Igazat adtam neki és folytatta:

— A hivatalában öröm fogja nem sokára érni. Valaki meghal, aki maga előtt van és maga avansz/rozni fog.

Jegygyűrű nem volt az ajjamon.

— Egy barna kislányt is mutat a kártya, Nem ölegénye maga?

Nem válaszoltam.

Ki a gyilkos?!

Gerda Maurus?!

Harry Frank?!

Astra-Mozgó, Brassó

— Egy félév múlva — mondta bizonytalanul és közben élesen figyelte az arcomat — meg lesz az esküvője is.

Boldogan mosolyogtam és közben arra gondoltam, hogy mit szólna mindehhez a feleségem, ha hallaná. Ő tovább folytatta.

A HÁROM KÉRDÉS

Össze-vissza kevergette már a kártyákat, amikor közölte, hogy három kérdést még feladhatok, arra felelni fog.

— Boldog leszek-e azzal a barna lánnyal? — volt az első kérdés.

— Nagyon boldog lesz. Vissza fog emlékezni még a Horgászné jóslására.

A második kérdésemre szomorúan felelt, hogy az unokaöcsémet már nem menti meg semmi, mert a halál betérítette kendőjével a fiu fejét.

A legfogasabb kérdésre is nagyszerűen válaszolt:

— Mit csináljak a szőke leánnyal, aki hozzám akasztotta magát?

Suttogó hangon válaszolt:

— Hozza el hozzám, majd én beszélek vele. Kimondom a szentenciát és akkor magát örökre el fogja hagyni.

HORGASZNE VARAZSSZEREI

Horgászné asszony azonban egyebet is tud. Csodatevő varázsszerei vannak, amelyek többféle célra használhatók. Tíz-tizenöt pengőért egy kék szalagból készült, zacskóba varrt hegedűdarabot ad a kliensnek s elmondja, hogy ennek a szernek bűvös ereje van. Igaz, hogy drága, de azért van ilyen nagy ára, mert csak minden hetedik esztendőben lehet beszerezni. A hűtlen elhagyás esetén igen hatásos ez a varázsszer. Utasítást is ad hozzá. Este kell kézbe venni. Ilyenkor az illető gondoljon a javassasszonyra s a következőket kiáltva háromszor, hangosan, észak felé fordulva:

— Józsi! Se ne ülj, se ne állj, míg ide nem jössz hozzám!

TÁLTOS UR RECEPTJEI

A javasszereknek nagymestere az Erzsébet-telepen lakik. Hatvanöt éves, szikár, magas, szurösszemű férfi. Táltos néven ismerik. Bódében lakik a kecskékével együtt. Hallott valamit harangozni a táltosokról s azóta azt híreszteli magáról, hogy a táltosok szellemi nyilatkozhatnak meg bennük.

Csak kuruzslással foglalkozik.

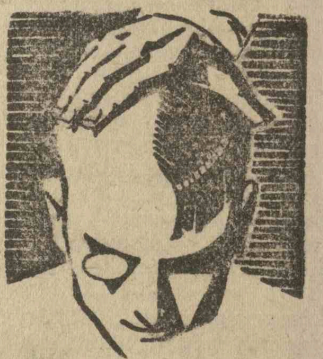
Fog- és állkapocsfájás ellen például a következő receptet írja elő:

Tömjént liszté törni és sok rummal keverve péppé keverni. Ezzel a kenőccsel ha naponta háromszor-négyszer bedörzsölik a foghúst, a fájás kiáll.

Gyomorfájás ellen: sügyomorra erősen savanyított káposztát enni.

De nehogy valaki kipróbálja ezeket az orvosságokat!

Borbély Zoltán

NEM HULL KI

a haja, ha a

PETROCE HAHN

hygienikus lotiót használja, mely biztos hatáshoz hajhullás, korpá és a fejbőr viszketése ellen

A PETROCE HAHN

megtisztítja és fényessé teszi a haját anélkül, hogy zsírosítaná. Megőrzíti a frizurát és megőrzi annak természetes báját.

Kapható:

Gyógyszertár, drogeria, illatszertár üzletekben, fésülőszalonokban stb.

Képviselő Romániában:

Agence Générale Française en Roumanie (Ernest Thriet)

Strada N. Filipescu No. 12. — București.

Hírek

— Október 30-án hirdeti ki a bíróság a lapényi pör ítéletét. Tudósítónk jelenti: A lapényi főtárgyalást folyó hó 23-án délután folytatta a dévai törvényszék első székfoglalója Giosan elnök vezetése mellett, amikor dr. Almasan, dr. Grossman, dr. Juhan dévai ügyvédek és Florean bukaresti ügyvéd elmondták védőbeszédeiket. Az elnök a tárgyalást bezárta, majd az ítélet kihirdetését folyó hó 30-ára, déli 12 órára tűzte ki.

— Brassói művészek a bukaresti rádióban. Zenekedvelő közönségünket bizonyára érdekelné fogja, hogy a bukaresti studio f. hó 25-én vasárnap este két közkezdett brassói művész hangversenyét közvetíti. Emanuel Bernfeld tanár a következő műsort játssza: Mozart: Szonáta, Chopin: Trupromptu, Darius Milhaud: 2 braziliai tánc, Neugeboren: 4 román tánc. Ugyanazon este háromnegyed 10 órakor Anne Bickrich Händel, Schubert, Wolff, Mussorgskij és Ravel dalokat énekel Bernfeld tanár kíséréte mellett.

— Perújítást kér Belaba a gyilkos tiszti szolga. Kassáról jelentik: Még mindenki élénk emlékezetében van az a borzalmas rémdráma, amelynek Paclikné, az akkoriban Varranóban állomásozó alezredes fiatal felesége lett a halálos áldozata. Belaba János tiszti szolga gazdája távollétében erőszakos merényletet kísérelt meg az áldott állapotban levő fiatal alezredesné ellen és a kétségbeesetten védekező asszonyt bestialis kegyetlenséggel meggyilkolta. Az életfogytiglani várfogságra ítélt gyilkos tiszti szolga úgy látszik, nem tud belenyugodni büntetésébe, mert perújítási kérelmet nyújtott be az ungvári hadosztálybíróhoz, amelyben előadja, hogy teljesen ártatlan az alezredesné meggyilkolásában. A kérdéses éjszakán ugyanis víziói voltak. Álmában megjelent előtte Paclik alezredesné, aki elmondta, hogy meggyilkolták és ráparancsolt a tiszti szolgára, hogy vállaljon mindent és majd ha két év eltelt, akkor jelentkezék, hogy ártatlan. Álmából felébredve gyorsan öltözködni kezdett és elszökött az alezredesné lakására. Amint kinyitotta a lakás ajtaját és belépett, ott látta az alezredesné meggyilkolva. Az álmában kapott parancs szerint, — írja Belaba fantasztikus beadványában — nem szólhatott és vállalt mindent. A hadosztálybíró a különös perújítási kérelem felől még nem döntött.

— Érdekes ítélet. Bukarestből jelentik: Az ilfovi törvényszék esküdtbírósa érdekes családi dráma ügyében hozott ítéletet. Négy évvel ezelőtt történt, hogy Taubmann Hans tanár revolveréből többször rálőtt feleségére, majd maga ellen fordította a fegyvert és öngyilkosságot kísérelt meg. Súlyos sérüléseiből azonban mindketten felépültek. Az ügy csak most került az esküdtszék elé, amely Taubmann tanárt nem találta bűnösnek és így a bíróság felmentő ítéletet hozott.

— A brassói szintársulat Hosszúfaluban. Bécei Mihály brassói színigazgató társulata egy napra, hétfőre átrándul Hosszúfaluba, ahol a nagy sikert aratott Első tavasz című operettét fogják eljátszani. Az előadás iránt egész Hétfaluban nagy érdeklődés mutatkozik.

— ORVOSI KÖRÖKBŐL. Dr. Binder Richard, az összes gyógytudományok orvosa és tüdőbetegségek szakorvosa, rendel délután 2—5 óráig, Brassó, Buzasor 2. Bontgen-diagnostika (he)

Drogeria

Budapest a Lipótváros szívében gyógyszerész, fényes berendezéssel, ur megélhetést biztosító, állandó vevőkörrel, olcsó házber, laboratórium, iroda és tágas raktár helyiségekkel, más vállalkozás miatt jutányosan átadó, esetleg két szobás lakással is. — Budapest elhelvekedni óhajtó gyógyszerész, vegyész stb. biztos megélhetést alkalmat — Bővebb felvilágosítást

Kertész Nándor
Budapest, Berzenczy-utca 13.

UI VASKERESKEDES BRASSÓBAN!

Wilhelm Obert R. T., Kapu-utca 55 sz.
(A Korona szállodával szemben.)

Átadjuk legolcsóbb napl árakon. minden vasárnap ugymint: rudvas bádoglemezek, szegek, csavarok, szerszámok és mezőgazdasági eszközök stb.

Házi és konyha-szerek

Bel- és külföldi zománccédek — finom solingeni acélárú — acél és alpacca evőeszközök, — kályhák és takaréktűzhelyek — Gyermekjátékok, minden kivitelben. — horgonyzott fürdőkádak és ülőkádak. — gyermekágyak stb.

— Megalakult a hadirokkantok egyesületének brassói fiókjá. Megalakult a hadirokkantok országos egyesületének brassói fiókjá is. Az alakuló gyűlésen a választmány tagjai: a következőket jelölték: Justin I. Stankovsky alezredes elnök, Sarbu György alelnök, Salmen Károly főtitkár és pénztáros, továbbá Kräutner Ferdinand, Schlosser Frigyes, Veszprémy Jenő és Gebauer Károly cenzorok. A fiók vezetősége felkéri a brassói hadirokkantokat, hogy beiratkozzák vegett jelentkezőknek személyesen, vagy írásban Stankovsky alezredesnél (Satulung, Str. Mihai Viteazul 1028), vagv pedig Salmen Károly főtitkárnál Brassó, Közép-utca 75.

— PARISI DIVAT az egyetlen magyarul folyóirat, amely felöleli a női divaton kívül a háztartás minden ágát. Gyermekeket, 12 oldal női kézimunka és irodalmi rész, Ára 40 lej, vidékre, pórtóval 45 lej, (leegyszerűbb a pénz postabélyegekből beküldeni). Ugyanilyen áron elfogadjuk előfizetéseket, 3, 6, 12 számra. — A Brassói Lapok Könyvszállya.

— Afrika beszél. A németül és összefüggő filmben feltárja élénk a titokzatos világárá minden szépségét. A legnagyobb élmény és igaz tanulmány a film megtekintése a brassói Modern Mozgóban.

— FRITZ KORTNER A DANTON-FILMBEN. A Redoute-mozgóban ma délután, kezdik vetíteni Fritz Kortnernek, a felülmúlhatatlan német drámai színésznek legújabb filmjét, a Dantont. A nagy francia forradalom vérellát, szennyeletitett történetének megérző epizódjai elevenednek meg ebben a mélyhatású filmben, amelyet úgy kell tekintenünk, mint történelmi olvasmányaink lüktető elevenesü és drámai illusztrációját. A forradalom felemelő és tragikus eseményeinek középpontjában Danton áll, az akkori párisi néphangulat kedvence, aki az aljasságig puritán és erkölcsös Roberpierre ellen is vérpadra küldeti XVI. Lajost, a Napkirály unokáját, de maga kiszabadít a börtönből egy arisztokrata hölgyet, akit feleségül vesz. Ez a házasság és Roberpierre későbbi vérszomjától való utálat, könnyelmű nagylelkűsége ássa alá a nép bálványának sorsát: Roberpierre és az alattomos Saint-Juste márkáit őt is odaküldik Guillotine doktor borzalmas találmánya, a nyaktiló alá. A francia forradalom nagy történelmi figurájának szerepe mindenben méltó megismerését talált Fritz Kortnerben, akit eddig sok nagyszerű szerepben csodáltunk meg, de sohasem láttunk ilyen hatalmas és lenyűgöző játékban, amely rokonszenves mártírrá avatja a gyújtószavú és véreskező demagógot. A film többi történelmi alakjainak megismerését is a legképzesebb illúziókeltéssel eleventik meg a történelmet, amely könyörtelenül lép át nagyok és kicsinyek végzeté fölé.

— BRASSÓI ORVOSI HIR. Med. univ. dr. Tischler László, fogorvosi rendelőjét Kapu-utca 44. szám alatt megnyitotta. Rendel délelőtt 8—12-ig és délután 2—6 óráig. Technikai laboratórium vezetője Mandler Izidor vizsgázott fogász-mester. (be)

Fürdőszoba-

berendezési cikkek, gáz és forráscsővek állandóan raktáron.
„Armatura” r. r. t. Fiók cégnél
Brassó, Malom u. 1. (Kut-u. sorok).

Bármilyen

női és férfi fehérnemű átalakítását és javítását

vállalja

JULIUS NEDOMA
műhelye, Brassó.

— SCHMIDTHAUER LAJOS ORSZÁGOS-HIRU ORGONAMŰVÉSZ. A BUDAPESTI ZENEMŰVÉSZETI FŐISKOLA TANÁRÁNAK ORGONAHANGVERSENYE A BRASSÓI RÓMAI KATHOLIKUS PLEBANIA TEMPLOMBAN. Felhívjuk olvasóközönségünk figyelmét az október hó 29-én, csütörtökön este 8 órakor tartandó nagyszabású orgonahangversenyre. Reméljük, hogy olvasóközönségünk nem lesz ezúttal közömbös ezen művelésnek ígérkező hangverseny iránt. Műsor: Király Lajos divatüzletében, Hackmüller K. kesztyű-üzletében, (Kolostor-utca), a sekrestyében és este a hangverseny előtt a templom bejáratánál kapható és annak a megváltása kötelező. (e)

— HIVATALOS ÜNNEP. Hétfőn, október hó 26-án, román egyházi ünnep (Sft. Dumitru) lévén, a közhivatalok és a bankok zárva tartanak.

— KITÜNTETÉS. Bukarestből jelentik: A király Váradi Miklósnak, a Kolozsváron élő egykori ünnepelt színésznek, művészi multja elismerésül a „Meritul Cultural” kereszti adományozta, jövő hónapban tartandó jubileuma alkalmából.

— Dicsősésmártoni sport. A legutóbbi lejátszott Dacia—Sticla mérkőzés eredménye 0:0 eldöntetlen félidő után 1:0 arányban végződött a Dacia javára. Az eredmény öngól következménye.

Zökkenésmentesen halad

System Pouplier

rugózás által

Minden rugó könnyen átalakítható

Miért bosszankodik Ön nap-nap után kocsijárással rosszul mozgó a miatt? Valik kinszenvedés minden hosszabb ut, rossz uton?

Miért az eddigi használt rugók sehogysem felelnek meg jogos követelményeinek?

Miért Eddig valóban a rugó volt az autó legelhanya otább része

Kéves költséggel segíthet ezen: A Pouplier rugókkal felszerelt kocsi simán és zökkenésmentesen fut minden va-uti sinen va y a görögös utakon keresztül. A zökkenéseket felfogja és letompítja.

A Pouplier rendszerű

rugólap,

amelynek óraacél betéte van, lenyegesen megalapítja a személy-, be egészítőkocsik és omnibuszok rugózását. Nagyszerűen megakadályozza a rugó őrest.

A gumilabronc ok le tar amát megduplázza, lenyegesen lecsökkenti a gumilabronc költségeket, az óraacél-betétek beszerzési költségét is rövidesen kifizetőnek.

D. R. P. 476385. Minden kultúrállamban szabadalmazva.

Stahlwerk Kabel.

Vezérképviselő: **DANEK** Brassó, Hosszú-utca 14. Telefon: 656.

— A BRASSÓI RÓMAI KATHOLIKUS AUTONÓM EGYHAZKÖZSÉG egyháztanácsa tudatja, hogy dr. Péter Antal apát-főesperes-plebános ur jubileuma alkalmával tervezett társasvacsora, az ünnepelt leghatározottabb kívánságára, elmarad. Az ünnepségek többi pontjai változatlanul megmaradnak. Dr. Debreczy Béla főgondnok. (e)

— IZSÓ MIKLÓS FÖRENDEZŐ SZÍNÉSZ-KÉPZŐ AKADÉMIÁT NYIT BRASSÓBAN. Izsó Miklós, a kiváló főrendező, aki hosszú éveken tá a kolozsvári Magyar Színház főrendezője volt, és mint ilyen, alapította Kolozsváron az első színészképző iskolát, Brassóban, a színészezőn tartama alatt, hat hetes színakadémiát nyit. A tanfolyam már a napokban megnyílik és jelentkezni egész délelőtti a színháznál lehet.

A LATSZAT CSAL

A szórakozott professzor odahajtat autójával a garázs ajtajához, benéz és nagyokat pislog. Aztán visszazugrik a kocsi és a rendőrségre robot:

— Biztos ur, — hebegi, — a garázsom üresen áll. Ellopták az autóm.

(Brighthouse Echo.)

A FIBRA R. T. Brassó, Hirsch-utca 1 sz. emeleti volt iroda és raktárhelyiségei, két cca 25 mtr hosszú és 7 mtr. széles terem és 3 nagy szoba és mellék-helyiségei

azonnal kiadó

Közelebbit: **FIBRA DEPOT**, Brassó Kapu-utca 50. E

Tánciskola megnyitás

Kovács Miklós táncinár november 2-án, hétfőn este kezd meg idei táncanfolyamát. Belratkozni lehet, valamint minden felvilágosítás elnyerhető Brassó, Katalin u 16 sz. alatt, továbbá a megnyitás esteigen Kórház-utca 12 szám alatt.

Egyesek vagy csoportok részére külön órák tetszésszerűen időben, házánál is.

HÁZELADÁS

Brassó belvárosban, előnyös fekvéssel, két uccára nyíló fronttal, két nagy gyárteremmel, lakhelyiségekkel és nagy raktárakkal, szabad kézből eladó, esetleg kiadó. Ajánlatok „Előnyös fizetési feltételek” jelígre a brassói kiadóba kéretnek.

LINOLEUM ÉS SZŐNYEGÁRUHÁZ

Függönyök. Asztal- és ágytakarók. Otománok Butorszővetek. Grádlí. Matracok, Paplanok

SCHROLL CHIFFONOK LERAKATA

TELLMANN & WOCET

BRASSÓ, BUZASOR 8 SZÁM

Mától kezdve siessetek, mert az idő rövid!

A tudomány a világhosszra vezet!

C. STEFAN

okkultista mester szenthelyekről érkezett városunkba rövid idő alatt szenzációs dolgokat produkált a világ nagyobb városaiban ahol disztinált „közönséget ejtett bámulatba jóslásaival és jövőbelátásával. Szellemi médium, aki megmondja multját, jövőjét és jelent fizionómia, fiziológia, matematika, grafológia és chiromantika után. Továbbá idődező bármilyen természetű titkot és betegséget, jóslat és tanácsokat ad mindenféle személyi ügyekben, u. m. kereskedelmi, szerelmi, házassági, váratlan nyeremények, peres ügyek betegség, valamint megmutatja az utat találati szerencsétlenségek elkerüléséhez. Leírja Önnek egész életrajzát a bölcsőtől a sírig.

Prof. C. STEFAN

Brassó, Str. Take Ionescu (volt UI-utca) 6. a Continental szállodával szemben

Látogatásokat fogad mindennap 8—12 és 3—8 óráig.

* **Biri néni szakácskönyve** a legjobb — ezt tanúsítja legalább 15000 asszony. Csak ezt fogadják el! Ara kemény félvászonkötésben 130 lej. Kapható mindenütt. Kiadta a Brassói Lapok Könyvosztálya.

— **A marosvásárhelyi pénzhamisítók** a bíróság előtt. Marosvásárhelyről jelentik: Mint ismeretes, 1930 májusában a marosvásárhelyi rendőrség a város és a megye területén hamis ezerleveseket fedezett fel. A megindult nyomozás nonszokás eredményre vezetett és a rendőrség egy demeterfalvi gazdát tartóztatott le éppen akkor, amikor az egy üzletben egy hamis ezer levest akart értékesíteni. A marosvásárhelyi rendőrség ekkor már könyvszerrel állapította meg, hogy a pénzhamisító banda feje Gálfalvi Ferenc demeterfalvi gazda, aki apjától birta meg az első hamis bankó szerencsétlenül végződő értékesítésével. A pénzhamisítók lakásán nagyszabású apparátust talált meg a házkutatást tartó rendőrség, amely 30 darab hamis ezrest is elkobozott. A megtévedt falusi gazdát felett ma ítélkezett a vásárhelyi törvényszék. Gálfalvi Ferenc előadta, hogy teljesen tönkrement, vagyonát-házát és ökreit elárverezték és ezért lépett kényszerűségből, hogy családját megmentse az éhhaláltól, a bűn útjára.

— **ÉRTÉKES MOZAIKOK HERKULANUMBAN.** A Herkulánumban, Pompeji ikervárosában végzett ásások során két teljesen ép mozaikpadlóra akadnak, amelyek a rajz szépségében és a kivétel tökéletességében minden eddigi pompeji leletet felülmúlnak. A mozaikok fehér alapon, fekete színben pompáznak. Középpontban Herkules alakja van mintázva, amint evezőt tart a vállán. Találtak továbbá meglehetősen jó állapotban két kerek oszlopot, amelyeket most régi helyükön újból felállítottak.

— **Újból beállott a tél** Csikban. Tudósítónk jelenti: Csikmegyében ezen az őszön már harmadizban öltöztek fehérbe a hegyek. Szerdán délután és este hatalmas hóvihár dühöngött a Hargitán s csüttörtök reggelre megszületett a tél, amely most már minden valószínűség szerint meg is marad, mert a hőmérséklet az egész vidéken a fagypontra szállott. A lakosság elcsigázottan tekint az elkövetkezendőkre, mert az amúgy is nagy és általános nyomorúságot még a tél korai beállta is fokozza.

— **EGYSZERŰ KÖNYVVITELTAN** magánúton való elsajátítására, számos mintával és egyéb hasznos tudnivalóval. Igen alkalmas iparosok és kiskereskedők részére. Ara 51 lej, postán pórtóval 56 lej. Legegyezőbb a pénzt utalványon előre beküldeni, akár postabélyegeken. A Brassói Lapok Könyvosztálya.

— **Zsebmetszők felett ítélkezett** a segésvári törvényszék. Tudósítónk jelenti: A segésvári törvényszék két veszedelmes zsebmetsző felett hozott ítéletet. A homorómenti cigányok arról híresek, hogy Csehszlovákia és Németország területén folytatnak házaló kereskedelmet. Grácsa Tódor 70 éves mirkvásári házaló nemrégiben tért vissza üzleti körútjáról 1500 márkával a zsebében. Az idegenpénzt Bukarestben akarta beváltani. Vonatra ült tehát, de csak Brassóig jutott el, mert itt felfedezte, hogy utközben Gergely Ferenc és Deppner Mihály homoródi lakosok nagy „tolongást” rendeztek mellette s aztán eltűntek. Feljelentést tett a két homoródi atyafi ellen, akik tagadtak ugyan, de a nyomozás kiderítette, hogy a kérdéses napon jegy nélkül utaztak a vonaton, sőt az is kiderült, hogy mindketten egy szervezett zsebmetsző társaságnak a tagjai. A bíróság beigazolta, látta a vádat és öt-öt havi fogházbüntetéssel sújtotta a vádlottakat.

— **Aki friss és egészséges akar lenni** és nem akarja, hogy kemény legyen a széke, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyek hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Közkórházakban végzett orvosi megfigyelések szerint a Ferenc József vizet különösen a gyomor-, bél- és májbetegségek használatára szivesen, mert ez minden kellemetlenség nélkül biztosan hat. A Ferenc József keserűvizet gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Időjárásjelentés.** Minthogy a Balkán-félsziget felől erős déli légáramlat nyomul Közép-Európába, a hűvös, éjszakai fagyokra hajlamos időjárás megengyhült. A budapesti meteorológiai intézet prognózisa szerint a meleg déli szelek miatt rendkívül enyhe, később Dél-Nyugatról felhőzet és esőzés várható.

— **EGY LENIN NEVŰ SZÉLSŐSÉGES SZOCIALISTA.** Az Egyesült Államok külügyi hivatala kiadta az 1927. évre vonatkozó egész diplomáciai levelezését. A 700 oldalas könyv feltárja az Unió háborús diplomáciai tevékenységét s ennek során azt a propagandát is, amelyet Oroszországban kölcsönök nyújtásával, röpiratokkal, filmek előadásával végzett, hogy a forradalmi összeomlást mérsékelje s rá bírja Kerenszkyeket a háború folytatására. A levelezésből kitűnik, hogy Amerika szentpétervári nagykövete nagyon rosszul informált ember volt, naivitása egyenesen megdöbbentő. Többek közt ezeket írta David R. Francis szentpétervári nagykövet egyik bizalmas jelentésében: „egy Lenin nevű szélsőséges szocialista heves beszédekert tart, de különösen megnyugtatót tünet, hogy társait s általában

az anarchistákat mindenütt félholtra verik.” David R. Francis — ha még él — bizonyára röstellkedve olvassa, hogy mit tartott ő, a forradalom kellős közepén, 1917-ben megnyugtató tünetnek.

— **SZERELMI TRAGÉDIA A TENGERTEN.** Két ifjú szerelmes: Alain Sabourau, egy ismert párisi orvos fia és Irene Cavaramir, egy selyemgyáros leánya, nizzai időzésük alkalmával csónakra ültek, hogy bejárják a genuai öblöt és Korzikát is meglátogassák. Minthogy három nap telt el anélkül, hogy hír jött volna róluk, nyomozás indult meg, holleik megállapítására. A minap egy gőzhajó a tengeren csónakot vett észre, amelyben, lött sebbel a fején egy leánynak a holtteste feküdt. Az a feltevés, hogy a fiatal pár nagy viharba került, aztán élen, szomjan, annyira kétségbeesett, hogy közösen a halálba ment. A fiatalember valószínűleg lelőtte a leányt, aztán a tengerbe ugrott.

— **A font zuhanása miatt 9 hónapi börtönt** kapott egy szélsőséges lap szerkesztője. Londonból jelentik: A londoni büntetőbíróság 9 hónapi börtönnre ítélte Wilkinson Thomas hírlapíró, a Daily Worker című szélsőséges napilap szerkesztőjét lázítás miatt. Az ítélet indoklása szerint Wilkinson cikkeiben zendülésre szólította fel a haditengerészet és a hadsereg legénységét. Az cikkeik megjelenése körülbelül egybeesett azzal az időponttal, amikor az angol haditengerészet matrózai között igen nagy volt a nyugtalanság és az elkeseredés a zsold leszállításáról elterjedt hírek miatt. A lázadás, a melyet Wilkinson cikkei is szítottak, megrendítette a külföld bizalmát a fontban és végül is szükségessé tette, hogy az angol bank lemondjon az aranystandárdról. Az ítélet egész Angliában nagy feltűnést keltett.

— **Nyomorgognak a községi jegyzők** is. Marosvásárhelyről jelentik: Tegnaptartották meg Marosmegye jegyzői a prefektúra épületében gyűlést, amelyen Bancea István prefektusi igazgató és Rusu Victor vármegyei jegyző is résztvettek. A gyűlésen általános lehangoltsággal tárgyalták azt a szomorú helyzetet, a melyben a jegyzők vannak. Leszögezték, hogy szinte fokozatosan romlott a helyzetük, 1923-ban mint megyei tisztviselők szerepeltek, 925—929 állami tisztviselőként, ezután mint községi tisztviselők, és persze ennek megfelelően így hullámozt a fizetésük is. Most a községek nem képesek fizetni a jegyzői járandóságokat, vannak olyan jegyzők is, akiknek esztendői fizetésük van hátralékban. A gyűlésen elhatározták, hogy egy bizottságot küldenek ki Bukarestbe, hogy a kormány segítsen a nyomorgó jegyzők helyzetén.

* **ENESCU ÜNNEPI HANGVERSENTE** Csüttörtökön, október hó 29-én játszik Enescu mester a brassói Honterus gimnázium aulájában. A hangversenyt a mester 30-ik születésnapjának megünneplésére tartják meg. Jegyek 40—160 lej.

— **KÉTEZERÖTSZÁZÉVES SI.** A norvég szimuzem érdekes tárggyal gazdagodott. Egy kiszáradt lap helyén folytatott ásatások közben régi síre akadtak, amely a turfaréteg szerint itélve, a melyben eddig rejtőzött, körülbelül kétezerézeréves lehet. A lelet azért jelentős, mert eddig történelmiéig csak a tizedik századig visszamenőleg volt a sínek Norvégiában való használata megállapítható.

— **Hatalmas tüzvést okozott** egy játszódozó gyermek. Marosvásárhelyről jelentik: Székelybozs községben tegnap délután egy kisgyerek, aki apja csüttörtökön gyufával játszott, tüzet okozott. A nagy szélviharban percek alatt harapóztak el a lángok, amelyek a legrövidebb idő alatt áttérjedtek a lakóházra, majd a szomszédos épületekre is. Amíg a tüzoltók marosvásárhelyről megérkeztek, már tíz lakóház hamvadt el, minden hozzátartozó mellékeépülettel együtt. A két meghaladja a félmillió lejt.

— **Részeg soffőr — három halott.** Bécsből jelentik: Borzalmas katasztrófa történt az ausztriai Pamzdorf község környékén, ahol a „Nezsider” társaság egyik autóbussza, egy utkereszteződésnél neki-hajtott a sínpáron átrobogó tehervonatnak. Az összeütközés következtében az autóbussz 20 utasa közül 3 azonnal meghalt, 14 súlyosan, 3 pedig könnyebben sebesült meg. A soffőrt letartóztatták, aki az utasok vallomása szerint azzal ideztelte elő a szerencsétlenséget, hogy ittas fővel ült a volán mellé.

— **Grandi elutazott Berlinbe.** Rómából jelentik: Grandi olasz külügyminiszter pénteken este tíz órakor elutazott Berlinbe. Az olasz külügyminiszter berlini látogatása elé nagy érdeklődéssel tekintenek politikai körökben.

* **HARRY LIEDTKE BRASSÓBAN.** E cím alatt nem rejlik a szokásos mozielőadás. Harry Liedtke és a „Berliner Theater” együttese, október 31-én tényleg személyesen Brassóba jön, ahol egyetlen előadást ad. Színre kerül Wilde Oszkár kedves bohózata: „Az ideális férfi”. Carl Heinz Martin, a híres berlini rendező által megrendezett előadásban, amely mindenestre a legszenzációsabb színelőadások közé fog tartozni, amelyeket valaha Brassóban láttunk. A jegyelvétel hétfőn kezdődik a Zeitschriftenzentralénál. — Jegyek 80—180 lejig. Állóhely 40 lej. Az előadást az Astratermében fogják megtartani. Rendező: G. Öngyérth, színház- és hangversenyigazgatósága.

DÉCESEY ZOLTÁN:

32

A SIRÓ VÁROS

— Főhadnagy ur, arra kérem, hogy ha majd olykor-olykor ideje engedi, írjon nekünk egy-két színes tudósítást a front eseményeiről, az életükről. Majd a nemzeti tanács emberei mindig magukkal hozzák a postát. Szép honoráriumot adunk, ötven fillért soráért.

Pista megígérte, hogy megteszi. Az állomásfőnök jelentette, hogy a vonat indulhat. A husz kocsiból álló vasszörnyeteg testén ideges rángás futott végig. Pista szívet hirtelen különös érzés szorította össze, a fájdalom, keserűség és bizonytalanság érzése, amely csaknem könnyet sajtolt a szemébe. Hevesen magához szorította Sáriát és csókokkal borította el az édes leányarcot. A leány könnyein keresztül rámosolygott, hit, remény, bizalom volt ebben a mosolygásban és Pista lelkeről egyszerre leszakadt minden teher, ami idáig ránehezedett. Felugrott a kocsilépcsőjére és míg a katonabanda a Rákóczi intónálta, feszes vigyázz-állásban szalutált.

A pánclvonat már kiszaladt előttük. Két kocsit volt hozzácsatolva, amely az ágyukat és a munició egyrészét szállította. A többi a katonavonat vitte.

A mozdony élesei fűtőmentet és a vonat méltóságát teljes komolysággal, az ember-tömeg riadó éljenzése közben kigördült az állomásról és csakhamar eltűnt az alagut sötét torkában.

XVII

Magukra hagyták a várost minden reményével és kétségével. A pánclvonat vágatva rohant előre az üres síneken. Egy kilométernyi távolságban követte a katonavonatot. Üres, elhagyott állomások maradtak el. Megszokott képiük egészen megváltozott. Nem álltak hosszú sorokban a teherkocsik, azokat már napokkal ezelőtt délre szállították, csak egy-két teljesen tönkrement, rozoga alkotmány éktelenkedett a holt sínpárokon. Az állomási előjárók monoton egykedvűséggel álltak ki a

peronra, hogy a jelzett vonatokat fogadják, lanyhán szalutáltak, azután visszasiettek a jól fűtött forgalmi irodába, ahol napok óta már alig akadt dolguk. Ahol egy-két hónappal ezelőtt óránként vágatták át a katonas, sebesülteket szállító és árúkat vivő vonatokat, ahol alig győzték szabaddá tenni a síneket, most meghalt az élet és a mellékvágányokat méteres hó borította. Fatális csend terült a hosszú sziklavölgyre, mely dübörögte vissza az átrobogó két vonat zaját.

A margitfalvi alagut mögött szétáru a völgy és fensíkka szélesedett. Bájos kis zipcerfalvak suhannak el sorjában az ablakok előtt, egy hétszázéves nagyszériák emlékei, nemesi kuriák, amelyek már kastélyszámba mennek, ősrégi templomok, kolostorok, gyárak, melyekben most nem dobog a munka és fehére meszelt parasztházak, a melyeknek ablakából télen sem tűnik el a muskátli.

A katonavonatot megállott Margitfalván, a pánclvonat berobogott Iglóra.

Az iglói állomásra már megérkezett a parancs, hogy a keletre induló vonatot tartsák vissza, mert az utasokat igazoltatni fogják. Ez az utolsó vonat, amelyet még átengednek, estétől kezdve ez a terület már hadműveleti zóna lesz.

Árva Pali a pánclvonat parancsnoka. Amint leugrott a vonatról, az állomásfőnök sietett eléje, és jelentést tett.

— Már két órája áll itt a vonat. Vagy kétszáz utas van rajta. Eperjesre, Kassára igyekeznek. A legtöbbje még délrebbre. Menekült tisztviselők, akiket a csehek kizavartak.

— Milyen értesülései vannak állomásfőnök urnak a megszálló csapatokról?

— Ma reggel nyolc órakor vonultak be Liptószentmiklóra. Ott pihenőre rendezkedtek be és a hírek szerint egyelőre nem jönnek tovább. Megvárják a csehországi erősítéseket. Most alig tesznek ki egy zászlóaljat.

— A pánclvonat Iglón fog állomá-

sozni és innen szalad ki felderítő utakra. Van-e elegendő szén az állomáson? Vannak-e tartalék mozdonyok?

— Szén van elég és van három jó lokomotív is. Az igazgatóság azonban úgy rendelkezett, hogy menesszem azokat Kassára.

— Maradnak. Szükségünk van rájuk. Fenn kell tartanunk a kapcsolatot a fronttal.

Ezután végigvizsgálták a vonatot. — Mindenkit igazoltattak. Egy utazót és egy paraszasszonyt, akiknél semmiféle írás nem volt, leszállították a vonatról. Az utazó káromkodott, az asszony kétségbeesetten üvöltözött, hogy neki mindenképpen haza kell jutnia Sárosba.

— Menjenek és szerezzenek be valami írást, akkor majd hátraküldöm magukat.

Nem használt rimázkodás, átkozódás, és fenyegetőzés, ki kellett szállaniok.

Rózsahegy és zsolnai tisztviselőcsaládok töltötték meg nagyrészen a kocsikat. Tanárfamiliák, közigazgatási tisztviselők, akik a rendszerváltozással eddigi életük alapját egyszerre elvesztették és most mennek a bizonytalanba, hogy új fészket építsenek maguknak. Szomorúak, kétségbeesettek és keservesen siránkoznak. Holmijuk nagyrészt már előre elszállították, vagy potom áron elkötavetelték, most csak koffereket hoznak magukkal, egy pár ruhadarbot, fehérneműt és élelmiszert a hosszú utra.

— Istenem, Istenem, mi lesz velünk? Mi lesz velünk? — siránkoznak az asszonyok. — Télviz idején vertek ki az otthonunkból. Hová menjünk? Hol

álljunk meg?

Pali alig győzte bátorítani a kétségbeesetteket.

— Ne féljenek, ne essenek kétségbe. Egy-két héten belül visszavisszük mindnyájukat az otthonukba.

— Oh bár csak úgy lenne! Bárcsak meghallgatna minket a jó Isten!

Jó másfélórát tartott a vizsgálat. Akkor két mozdonyt akasztottak a hosszú kocsihoz, két fegyveres katonát fel-szállt a vonatvezető mellé és az utolsó vonat, amely nyugatról kelet felé indult, méltóságtejes komolysággal kipöfélt az állomásról. Könnyeket, fájdalomakat és sötét kétségbeesést vitt magával.

A zászlóaljat két faluban helyezték el. Tót falvak voltak, egyszerű, szegény emberek lakták, akikben igen nagy rémületet keltett a katonaság megérkezése, hiszen maguknak is alig volt ennivalójuk télire, nemhogy ennyi embert táplálni tudjanak. Pista azonban nyomban kidoboltatta, hogy a katonaságot nem a faluból fogják élemezni és csak a leg-szükségesebbeket fogják a faluban beszerezni. Mindent tisztességesen és készpénzben fizetnek meg.

A legénységet az iskolában és a ma-lom üresen tátongó magtáraiban helyezték el. A vagabundusok a szállodákép hivalkodó korcsmának két vendég-szobáját foglalták le, Pista és Kolumbán, a magas vezérkar, a papnál kapott szállást, aki az üresen álló káplánszobát becsátotta rendelkezésükre.

Telefon 145

Redoute Mozgó

BRASSÓ

Ma szombaton és a következő napokon

„DANTON”

Fritz Kortner-rel a főszerepben

a francia forradalom személyi, tárgyi dokumentumaival, a cselekmény izgalmas hűségével, korhű jelmezeivel mely zug, kavarog, feszül és izzik a páratlan élményként ható grandiózus film látketésében. — Előzőleg: Hetihíradó és Micky-Maus.

Vasárnap

d. e. 11 órakor

Matiné: „HEUTE NACHT EVENTUEL”

Egy perccel a halál előtt

Bukarest, október 24.

— Vágd pofon magadat, édes fiam!
A soffőr, idősebb ember, az imént jobb-
felé kanyarodott autójával, noha az új
közlekedési rendelet értelmében balfelé
kellett volna. Most itt áll a komiszár
előtt, aki derűsen vizsgálja.

— Vágd pofon magadat, édes fiam!
— Hahahaha... hahahaha...

A soffőr nevet. Nem mintha jó kedve
volna. Igaz ugyan, hogy a rendőrtiszt
derűsen biztatja őt az arcúlvágásra, de
erre a kedélyességre nem lehet építeni.
Mert a komiszár az államhatalmat jelen-
ti, ez a hatalom pedig — tudjuk mind-
annyian — nem egyszer kacag azon, amin
mi zokogunk.

A soffőr mégis azt mondja, hogy haha-
haha. Védekezésből, kényszerből, de
hög. Jelzi, egyelőre csak jó sikerült tré-
fának tartja a kapitányt az azt az óha-
ját, hogy ő enccmagát képen vágja.
Hahahaha, nagyon viccesnek teccik len-
ni, domnul komiszár, hahahaha! Mert
ugyebár, csupán vice lehet az a kívá-
nóság, hogy én, az élemedett férfin, négy
neveletlen gyermek atyja, egyszerűen
parancsszóra pofozómasina módjára
agyabugyáljam magamat? Ugyebár?

— Vágd képen magad, édes fiam, mert
ha én találak képen vágni, a fejed ne-
kiröpi a falnak és palacsinta lesz be-
löle...

A soffőr arcára ráfagy a hahóta. Hm.
Komoly a dolog. Nem balra megy. Rette-
nedség. Lelkében megindító küzdelem ját-
szódik le.

Nem a pofon miatt. Kapott már eleget
az életben. De az más volt. Csúpan el-
tűrt az inzultust. Tudomásul vette a
durva erőszakot. Bensejében gyújtó dac
és vak gyűlölet lángolt. Majd jön még
idő, amikor...

Most azonban önmagát kell arcúlvá-
gania. Azt követelik tőle, hogy adja fel a
néma ellenállást. Köpje szemközt öné-
rétét. Alázza meg saját magát.

— Vágod, vagy nem vágod? Egy...
kettő... há...

Puff!

A soffőr jobbra könyökbe meghajlik,
lassan felemelkedik a levegőbe és ráta-
pad a balpofára.

Az öt ujj helyén öt piros sáv jelzi,
hogy az ítélet és annak végrehajtása be-
fejeződött.

Statárium dióhéjban.

A soffőr kivégzett lélekkel tántorog ki
a szobából.

A statáriális ítéletek mind ilyen otrom-
bák, embertelenek, igazságtalanok, vissz-
élések a lehetőséggel.

Egyszer, a háború vége felé (Lukachich
generális idejében) az újpesti gyalogezred
egyik százada nem akarta elfogadni a
menázt. Nem kóstoltam meg, de ször-
nyű lötyt lehetett.

Arconalra állították a századot s egy
tiszthelyettes elléptetett a legénység előtt.

— Jelentkezzék, akinek kifogása van a
zupa ellen.

Egy fiatal káplár, még a bajsza sem
pelyhédzett, előlépett:

— Hier!

— Mi a bajod?

— Alázatosan jelentem, kotyvalék... a
századnak igaza van...

— A kapitány ur is ezt eszi...

— Ezt eszi?

A káplár tudta, hogy nem ezt eszi.

Csak a tiszthelyettes hazudja, a bitang,
aki a Proviantfeldweberrel együtt elloplja
az egész Verpflegsmagazint. Ők pedig
dögölhetnek meg éhen.

— Ezt eszi? ... Na, akkor a kapitány
ur minden piszkot megeszik!

Két perc múlva vasraverték, két ora
múlva halálraírták. Függelmeisértései
és lázításért. Délután hat órákor előve-
zették a kivégzéshez. A századot, mely
merésztelte a menázt nem megenni,
négyezgalakban állították fel. Hogy ta-
nuai legyenek a végrehajtásnak Rettenje-
nek meg.

S egyenek.

A golyó egy másodperc alatt öl. De a
kivégzés ezáltal három óráig tartott. A
káplár ugyanis életének e sorsdöntő órái-
ban végképpen megfellekedett a k. und
k. szubordinációról, mely előírja, hogy a
halálraírtaknak féltérde kell ereszkednie
s felsőtestét mozdulat nélkül nyugodtan
előmeresztenie, hogy a katorák biztosan
célzatosan.

Mondom, elfeledkezett erről, ámbár
sarzi volt s a szabályszerű pózt felce-
relte egy bűdös cibilhez illő ellenállással.
Levágta magát a földre, átkarolta a ve-
zenylő tiszt lábászárát, sirt, vinnyogott,
ordított, zokogott, esdett, könyörgött.

— Istenem, nem tettem semmit!...

— csak a káposzta... a zupa...

Huszsor is felállították és forschrit-
mászgi helyzetbe kényszerítették. A tiszt
rá is szólt:

— Ne feledkezz meg arról, hogy káplár
vagy!

Nyilván úgy vélte, hogy egy sarzsinak
kötelessége lenne a közönséges, csillag-
 nélküli bakáknak példaképi mutatni
arról, hogy kell előírászerűen főbelövet-
ni magunkat. A káplár azonban nyilván
nem érdemelte meg az előléptetést, tel-
jességgel mellőzte azt az erkölcsi méltó-
ságot, mely egy felebbvalónak a Dienst-
reglama szerint feltétlenül sajátja. Ha
huszsor vágta le magát a földre, huszsor
ölelte át a tiszt lábát és huszsor zokogta
a század felé:

— En nem tettem semmit... én nem
tettem semmit...

Végül két acélgyűrűt keritettek elő,
méternyi magasságban beleerősítették a
fával bélelt golyófogó-falba és ehez kar-
jainál fogva odakötözték a lázadót.

Miután így köteleket félfurát muta-
tott, agyonlőtték.

Oni Sándor halálraírtását is — esz-
mei és érzelmi szempontokról ne is be-
széljünk — a logikai és egyéb hiányos-
ságok tömege jellemzi.

Kezdődik azon, hogy maga a statárium,
melynek alapján a rögtönítelőbíróság
verdikte hozatott, jogi képtelenség. Az
ostromállapotot ugyanis, eredetileg egye-
dül az indokolta és azzal indokolták,
hogy a biatorbágyi merényletet kommu-
nista bünszövetkezet követte el.

Kiderült, hogy ez a feltételezés alap-
talan. Matuska, a merénylő sorsos politi-
zált, hacsak a Britania-szálloda emlékeit
nem számítjuk politikai multnak. Az az
ominens veszély, melyet állami szempon-
tokból a vélt kommunista összeesküvés
jelentett volna, nemlétezőnek bizonyult.
Meggzünvén az ok, önmagától meg kel-
lett volna szűnnie az okozatnak is.

Ha a budapesti rendőrség nem kezdi
meg rossz irányban a nyomozatot, Oni
Sándor 1—2 évi börtönnel uszsa meg
nyomoruságos kalandját.

A statáriális bíróság illetékességének
kritériuma az volt, hogy a szerencsétlen
suhanc használta-e revolverét s ha igen,
az üldöző rendőrré lötti-e, vagy csupán
riasztásképpen a levegőbe?

A tanuk a levegő mellett vallottak. A
rendőr viszont azt állította, hogy a vád-
lott reá célzott.

A vallomások szembeszökően kétes el-
lentmondása semmiesetre sem szolgálhat-
hatott megnyugtató bizonyosságot egy ha-
lálós ítélethez. A rögtönítés alantas lé-
nyegiségéből, politikai s nem igazságszol-
gáltatási mivoltából folyik, hogy a tanács
mégis a kötél mellett döntött.

Sőt még kegyelemre sem tartotta érde-
meinek a rabló-tanoncot.

Ámbár feltétlenül meggondolandó
szempont lett volna, hogy szülés előtt le-
vő ágyastársa részére rabolt. Illetőleg
akart rabolni.

A bíróság azonban bölcs meggondolá-
sal úgy találta, hogy a viszony, mely a
tettes és szerelme között fentállott, tör-
vényesen megerősítetlen lévén, inkább

erkölcstelen, mint számbaveendő.

Ez a szempont a legvisszatetszőbb az
egész rémdramában. Az anyaság eszmé-
nye oly csudálatos s annyira szent, hogy
a fogamzást — még ha törvénytelen
ágyból származik is — erkölcstelennek
semmiesetre sem lehet bélyegezni. Ha a
magas tanács az Egyházhoz fordul, ott a
Pap Manci graviditását feltétlenül cny-
hító körülményül ajánlották volna. Pá-
ter Bangha Béla könyve („A házasság-
ról”. Budapest, 1929. A Szent István-tár-
sulat kiadása) negyedik fejezetében rész-
letesen kifejti, hogy a gyermekkel meg-
áldott törvénytelenül társulás az Anya-
szentegyház oly rigorózus ítélőpontjaiból
is nemesebb, keresztényibb, igazabb, mint
a magzatnélküli törvényes házasság. Mert
az első lényegében megfelel a férfi és nő
együttéléséhez kötött eszményének s be-
tölti természetes céljait, míg a második
a formák farizeus tiszteletben tartásának
ürügyén a kéjt kultiválja.

A bíróság (mely a halálítélettel egy
ártatlan csecsemőt is büntetett) tehát
felfogásában összeütközött az Egyház
felfogásával is s az ítélettel nem javi-
tott, hanem demoralizált.

Annyira demoralizált, hogy a pesti
sajtó humoreszkeket közöl az akasztás
megrázó óráiról s kirokik jelennék meg
ilyen címen:

— Manci és az akasztófa.

Amint ezek a gyors, fenekedő, otrom-
ba, gyászos statáriális ítéletek sosem is
javíthatnak. Az igazság abszolút esz-
mény, mely csak a maga ideális tökéle-
tségében hathat. Amikor úgy ítélt, amint
a görögök elképzelték: mindkét szemén
sűrű fátyollal.

De amikor egyik szemét kinyitja s a
Politikára kacsintgat vele, akkor a tömeg-
lélek felkiált, hogy no nézzed, a berste-
len nőszemély, már megint erkölcstelen-
kedik...

Valaha azt mondták, fiat justitia, pe-
reat mundus.

Legyen igazság s vesszen a világ.

Ma azt mondhatnók, szűnjön meg már
az igazság, mert elvesz a világ.

Snort

† Románia továbbra is vezet a Balkán-
kupában. A Balkán-kupa mérkőzésekből
már mindössze kettő van hátra. Vasárnap
mint már jelentettük, Görögország és
Bulgária játszanak Szófiában. A másik
meccs, mely egyben a Balkán-kupa befe-
jező küzdelme lesz, november 22-én dől
el Athénben. A román footbalszövetség
átiratban kérte, hogy a november 22-iki
terminust egy héttel halasszák el. Való-
színű, hogy ennek nem is lesz semmi aka-
dálya. Ezek szerint november 29-én vég-
legesen eldől a Balkán-kupa sorsa. Je-
lenleg a résztvevő államok helyezési sor-
rendje a következő:

1. Románia 6 pont. 2. Jugoszlávia 6
pont. 3. Görögország 4 pont. 4. Bulgária
2 pont. Az első hely Romániától már
nem vitatható el habár optimista görög
hangok számolnak azzal az eshetőséggel,
hogy Görögország a hátralevő két meccs
elnyerésével az első helyre is kerülhet.
Ez azonban teljesen fantasztikus eshető-
ség, mert ebben az esetben a görögöknek
9:0 arányban kellene verniük egy a bul-
gárokat, mint a román válogatottat.

† Két csapattal játszik vasárnap az
ACFR A brassói ACFR vasárnap dél-
után két együttesét szerepelteti. Az

Követeljen
himondottan
eredeti
Olla-f
mely évtizedek
óta elismert és vezető minőség!

Olympia pályán fél kettőkor az IAR el-
len játszik a bajnokságban résztvevő csa-
pat, míg fél négy órai kezdettel az Olym-
pia ellen barátságos mérkőzést játszanak,
erős felállítással, bajnokságra azonban
még nem igazolt következő együttesrel:
Ströck I., — Beke, Báton, — Török,
Fleischmann, Kiss, — Székely, Vajda,
Ströck III., Tampa, Csomag.

Iskolák Egyesületek

* A BRASSÓI RÓMAI KATHOLIKUS
NŐEGYESÜLET folyó hó 25-én délután 6
órai kezdettel tartja első Szt. Antal-estélyét,
melyre szeretettel meghívja az érdeklődő kö-
zönséget. Műsor: 1. Nyitány. Zongorán előad-
ja Bedő Gabriella. 2. Előadást tart: dr. Péter
Antal apátplebános. 3. Csuha Margit ének-
számai, zongorán kíséri Stadler József. 4.
Melodráma. Előadja Várhegyiné, Papp Ilon-
ka, zongorán kíséri Paulusz Elemér, hegedű
Paulusz Jenő. — Háziasszonyok: özv. Hu-
gák Tádéné és Meisel Rezsőné.

* A BRASSÓI REFORMATUS HIVEK
FIGYELMÉBE. A brassói református egyház
tagjait felkéri az elnökség, hogy az egyház
és iskola fenntartási díjakat szíveskedjenek
az egyházi hivatalba befizetni, mert ellenkezé-
setben kénytelen az egyház gazdasági hi-
vatála a hátrálékokat végrehajtás útján be-
szedni.

* UNITARIUS VALLASOS ESTÉLY. Az
unitárius nőszövetség az őszi időszakban első
vallásos estélyét folyó hó 25-én, vasárnap
délután 6 órakor tartja a magyar evangéli-
kus templomban, igen érdekes és tartalmas
műsorral, melyre az egyháztagokat és min-
den érdeklődőt szeretettel meghív a rendező-
ség.

Színház * Művészet

Heti műsor:

SZOMBAT ÉJJEL 11 ÓRAKOR: Fenevad.
Csak felnőtteknek.

VASÁRNAP DÉLUTÁN 3 ÓRAKOR: Okos
mama, olcsó helyárakkal.

VASÁRNAP DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR: Első
tavasz, olcsó helyárakkal.

VASÁRNAP ESTE 9 ÓRAKOR: Harapós
férj.

HÉTFŐN NINCS ELŐADÁS.

KEDD, SZERDA: Nőtlen férj. Operett-új-
donság.

MA MEGISMÉTLIK A LEHULLOTT A
REZGŐ NYÁRFA... OPERETTET. Nem csa-
lódott a közönség a tegnapi esti premieren.
Minden várakozásnak megfelelt a kitiűő ope-
rett, az előadás minden zökkenés mentes volt,
a szereplők egytől-egyig kitűnően megállták
helyüket. A csodaszép magyar nótákat a köz-
zönség gyakran megismételtette. A remek
operettet ma megismétlik.

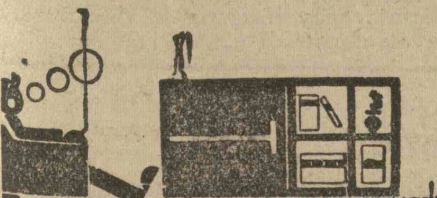
MA ÉJSZAKAI ELŐADÁS. Kacagástól lesz
hangos ma éjszaka a színház nézőtere. A leg-
szellemesebb francia bohózat, a Fenevad ke-
rül éjszakai előadás keretében előadásra. Te-
kinthet arra, hogy a Fenevad témája sikam-
lós, az igazgatóság szigorúan fog vigyázni,
hogy ezt az előadást csakis felnőttek nézhes-
sék meg. Az előadás pontosan 11 órakor kez-
dődik.

VASÁRNAP DÉLUTÁN KÉT OLCSÓ
HELYÁRU ELŐADÁS LESZ. Holnap, vasár-
nap délután 3 és 6 órakor, olcsó helyárak
mellett tart előadást a színház. Az Okos ma-
ma és az Első tavasz című operettek kerül-
nek színre, ugyanolyan szereposztásban, mint
ahogy este játszották.

HÉTFŐN A SZÍNHÁZ NEM TART EL-
ADAST, kedden és szerdán este pedig a leg-
bájosabb operettet, a Nőtlen férjet mutatja
be a színtársulat.

HA BUTOR

LEGYEN

SZEKELY & RÉTI

BUTORGYÁRÁBÓL

MAROSVÁSÁRHELY BUKAREST BRASSÓ

MOTTO:
ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — A LEGOLCSÓB-
BAN, KÖZVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL.

Astra (Apolló) Mozdó BRASSÓ

Október 24-től bemutatja a

„Gyilkosság a stúdióban”

elmű hangos detektívfilmet. — Főszerepben: GERDA MAURUS és HARRY FRANK

Mit írnak a berlini lapok erről a filmről. Lokalanzeiger... A legizgalmasabb bűnügyi
filmek egyike... A egyikos kézrekerítésére szükséges adatokat maga a filmműterem adja,
nagy szabású és fölötté izgalmas jelenet keretében... Zeisler Alfred rendező művészei hatat-
mas bepillantást enged az Uta hangosfilm-stúdióinak életébe... elsőrendű együttes... élénk
hosszantartó taps

Zsurnál és teljesen új Micky Maus

Vasárnap délelőti **MATINE: Pünkösdi királynő** Főszerepben: Harry Liedtke, Hans
Junkermann és Szerda Julia

FÁJDALMAS ŐSZI VIRÁGOK

Ó, ez az őszi színi égből, mely kimondhatatlanul rémít!
Ó, ez a nyirkos atmoszféra, mely beveszi magát a test és a lélek pórusaiba!
Ó, az őszi ezek a virágai, melyeknek talaja a bizonytalanság, szára a gond,
levelei a nyomor és virágai: a hű bántat, a sárga irigység, a füstös önzés, a kétféle
kapzsiság és a véresen piros bűn... S harmata a könny.
Ó, ezek az őszi virágok...!
A mi virágaink.

Bokor-rózsa Székelyudvarhelyről

Ez ott nyílt a székelyudvarhelyi barompiac egyik sarkában, egy vadgesztenyefa alatt, melynek hulló levél-husa alól már előtűnt a fa csontváza.

...Egy sárga kocsiszekér — ennyian bricska — melyen mint egy óriási kelés: párnák és derekalkák dagadoznak. A szekerekhez kötve, egy ganyós faru ténérő kőrödzik. Csontos utaja horpadt, néha köhög. Ettől pár lépésre: asztal, azon íratok, tinta, toll, mindehez két ur hivatalos arccal s két irodakissasszony, a hivatalos arc felett még egy kis „pirossal”. Nem többlet és nem kevesebb, mint a mennyi illik egy ilyen árveréshez.

Néha így borzolja fel a párnák csipkeit, az urak gyakran és hivatalos fen-sőbbséggel intézik el az orrukat, a ténérő el-elbődül, a levegőben megdermedt lipinkázó levelek és valami torkot-birizgáló, kesernyős hangulat füstje.

Lassan érdeklődők veszik körül a Sors fekete hullámaival ide ringatott tárgyakat: a szekert, a párnákat, a ténérő kőrödzik, eme embergyűrűtől körülvevett szigetén, nemsokára beteljesedik egy szekerek ágyamú, egy ténérő és egy egzisztencia, „ennek így kell lenni”-je...

Szekerek állanak meg, megkérdezik a bakkról: mi van ott? Árverés? — mondják aztán — na a' van nálunk is. Cú nyee!

A tömegben itt van a bizonyos „jól-informált” néni is, ezuttal furcsa hosszú keskeny arccal, hátrakötött keszkenyével. Egy csizmás férfinak magyaráz, de fakó arck hajolnak közel a bugyborékoló szóforráshoz:

— Szé! hogyné tiemerném lellem. Jó-ravaló dógos ember vót. Ehelyt Sóvidéken bérlött egy kocsomát, s a' vót a baj, no. A leánya Temesváron szógál, karácsonkor lett vóna a kézfogója a pálfali mónár fiával. Nohát ezők a párnák s paplanok a leány perefernumából valók. Még mosóba se vótak. — Két ujjával megtörli az első ajkát s összehhuzza magán a nagykendőt.

A csizmás köhögés s inkább megállapítva, mint kérdezve odafordul a nénihez: — Adótt...

A néni erre vonatkozólag nem tud pontos felvilágosítással szolgálni s „tugy-gya a sujjal” intézi el. Egy művirágbok-rétás legény válaszó helyette: — Azétt. Kilencszétt. — A csizmás még megkérdi:

— A ténérő is?

A legény felhuzza a vállát: — Másétt mé vóna itt.

Délre harangoznak. Mind nagyobb tömeg gyűl egybe. — Inasok cikáz-nak ide a tova, átalvetés asszonyok sá-vitoznak, a közeli borbélyüzlethől kiáll-

Érzőke Csikszeredából

Ügyvédi iroda. Mikor, kora délután, beléptem, a gépirókissasszony egy kopott aktatáskába pakkolt. Eppen a könyök-védőt gyurta bele. Egy széken ott volt a kabátja, a kabátján egy spárgával lazán átkötött skatulya, azon egy kékkötésű könyv.

Rápillantott rövidlátó, hunyorgó szemével, s egy tétova mozdulatot tett. Nem sokára rájöttem, hogy ez a zavart gesztus, már egy — hogy így mondjam — privát lány, önvédelmi mozdulata volt. Ha még gépirókissasszony lett volna, mint az iroda alkalmazottja, megkérdezte volna, hogy mit óhajtok és feszletlenül adott volna felvilágosítást érdeklődősemre.

Igy zavart volt és ügyetlen. Kétségte-len, hogy otthonában sosem látogatták meg fiatal emberek és most mondtak fel először neki.

Aztán sírni kezdett.

A felmondó levél a délelőtti folyamán íródott s oda volt támasztva az írógép-hez. Benne egy félhavi fizetés és szavak: „tarthatatlan gazdasági helyzet”, „meg-csapapnt klientura”, „őszinte sajnálattal”, sőtöbbi és hogy holnap már az ügyvéd unokahuga fog bejönni.

— Mennyi fizetése volt?
— Ezerkétszáz.
— Mennyiért maradt volna?
— Eze... nyolcszázért... — Do mint-

nak az ajtóba s az ablakokban gyerekek nyomják laposra orrukat az üvegen

Egy félszemű kalapácsos ember, a rossz dohánytól köhögve megállapítja:

— A' rossz, ha árvereznek — s rémítő-en köhögve, a rohamok közt, miközben az arca céklaszíni lesz, taglalja — az Is-ten... verje meg... bűdös bagóját.

Egy surcos fazakas rákacag: — Te is mondtál valamit. Há' jobb is Pistánénál egy félliter! S a bagót tedd le ecsem, mert tavaszra bőrt vész...

A csizmás felteszi a kalapját — a ha-rangszo mély bugással halt el —:

— Nálunk hiába árvereznek. Nincs pénz. S ha volna is, kinek van lelke... szé! még mosóba se voltak.

A surcos kacag:

— Aki megveszi jó olcsón, majd bé-piszkolja. S ki is mossa.

A néni kecsutogva toldja:

— Higyje meg, most pénzzel lehetne... Zetelakán, egy ötvékas fődét négy százétt kiátottak ki vásárnapján.

A surcos meglöki a néni: „kezdik...”

Tényleg, egy kéz két párnát emel

a tömeg fölé s egyben egy rekeszes hang hallszik:

— Két párna, vadonutuj: száztiz lej... Száztiz lej először... Na ki akarja?... Száz lej először...

Csend. A déli vonat sístereg lefelé, a piac megtelik közénfüsttel. A vonat ablakából vörösképi baka ordít, szinte idá-ig érzik a fenyővíz büze:

Széle piros, a közepe sárga.

Adj egy csókot babám utójára!

— Na kinek kell? Két párna, olyan, mint a pile: kilencven lej! Kilencven elő-szor... — A kiküldtő hivataloslag, egy hajlott hátú öreg felé fordul — Feri bá, kiedét éppen találta.

A csepűbajuszu öreg felpattan:

— Kell a hóhérrak!

Egy borkabátos férfi cigarettát nyom a Feri bá markába, s a néni feléje for-dítja nyújt képit: „Még mosóba se vol-tak...” Feri bá mérges: „S osztán? Nem kell s nem kell!”

A párnák ára addig lement harminc-két lejre.

Ekkor tört utat magának a hiéna.

Puffadt sárga arcára kiült a préda-okozta gyönyör. Homloka izzadt s resz-kező kézzel vizsgálgta meg a párna anya-gát. S miközben valami efféle mormo-gott: „a... szolgámnak... kellene”, be-gyűrte a párnákat hóna alá.

Aztán még kétszer jött vissza. Megvette a paplanokat is. És a ténérő is.

A borkabátos köpött egyet.

A félszemű köhögve káromkodott.

És egy gyerek az ablakban kinyújtotta

utána a nyelvét...

ha félne, hogy nagyok az igényei s mint-ha ettől függne valami, gyorsan hatszázat mond.

Amerikában fehér kesztyűs inasok és agyalágyult milliárdosok, ezüst tálcából bankettetnek a lovakat s Csikszeredában egy gépirókissasszony, hatszázat mond Lejben egy hónapra.

Mit lehet itt tenni?

A szív legőszintébb fájdalomával, beje-lentem a jó Istennek a legujabb munka-nélkülit:

„Október 15-én mondtak fel neki. A hátralevő életére van hatszáz leje, egy félvak anyja és egy kleptomániás öccse. Huszonkét éves és időnkint szurásokat érez a lapockái alatt...”

Mi pedig uraim, talán egy pillanatra levehetnénk a kalapunkat.

Majoránna. Kolozsvár

A Főtéren üttött a vállamra.

Barna raglánjának nyaka csupa zsír. Nadrágján olyan gyűrődések, melyekről a gyakorlott szem rögtön észreveszi, hogy éjjelenként abban alszik. Borotválkozatlan, dohányszagú. Különben: direkt élvezet hallgatni.

Igy beszél:

— Hát te, hol veszed itt magad? Mi

hír otthon? Hallom, a muzsika nem szól

már, s a bandából csak a dob maradt. En? Már mint én? Nekem hagyj békét pajtás. Tavaly még a jogon voltam. Az idén egy dévai timárnak forgattam a bő-reit. Aztán meghülyült az öreg, rájött a spórlás és engem leépített. Épületes do-log, mi? Azt tudod, hogy a házat elad-tuk, s a hugommal megosztottunk. Bi-csérdista lettem, pedig a szemem ugrott ki egy jó flekkenért, de úgy gondoltam, hogy így el tudom végezni az egyetem-et. Tavaly aztán a harmadév helyett egy valkbelgyulladásra íratkoztam be, ez az-tán elvitte a vagyonomat és a kedvemet. Na! Akció? Megevett a fene minden ak-ciót, fiam! Én, leszámoltam már minden-nel. Ne szólj kérlek! Engem két hét mul-va megesz a fene: vagy így, vagy úgy.

Film a fehér-rabszolga kereskedelemről

Táncosnők kerestet-nek Délamerikába...

Genfi bemutató a Népszövetség urai részére
Egy szerencsétlen pária, aki visszamenekült a pokolból

Genf, október 24.

Ez a film volt a genfi hét eseménye, ezt reklámozták a lapok, vitatták a jó genfiak, és ezt ajánlották a Népszövetség szíves figye-lmébe a fehér-rabszolga-kereskedelem szakér-tői. E sorok írója is elment megtekinteni a több, mint egy hét óta táblás házakat vonzó propaganda filmet.

Hát ha nem is sorolhatók a híressé vált német beszélőfilm-ujdonságot a legsikerültebb attrakciók közé, mint egy társadalmi rákése megdöbbentő dokumentuma, enélkül is, izgal-mas élményt kelt a szemlélők körében. Igazi élethűséggel belekevertek a film meséjébe olyan motívumokat, amelyek kapóra jöttek a Fehér Rabszolgakereskedelem Ellen Küzdő Német Szövetségnek ahhoz a tevékenységéhez, hogy kedvt szegjék a fiatal lányoknak mind-azoktól a kalandos vállalkozásoktól, amelyek a fényes lokálokban kezdődnek és ki tudja, hogy hol végződnek.

Megfogja a szívünket az egyszerű modoru, jólelkű leány — és talán az, hogy Dita Parlo játsza, — akinek kokettériájánál csak gara-sainak száma kevesebb, úgy, hogy megszánva a sípoló tüdejű, nagybeteg anyját, minden áron segíteni szeretne rajta. Dita Parlo tehát fogja magát és jelentkezik Madame Schmabe Délamerikába toborzott társulatához, ahol a szerződés szerint három hónap alatt ezer már-kát táncolhat magának össze „becsületos mun-kával”.

Schwabe asszony, egy mindenre elszánt mé-zes-mázos kerítő nő nem tudja azonban olyan csendben lebonyolítani a bűnös szervezkedést, hogy az fel ne tűnt volna egy narcos ripo-ternek, Gerhardtnak, aki be akarja bizonyi-tani szerkesztőjének, hogy ma is létezik a le-ánykereskedelem és ezért Hamburgban ő is hajóra száll és követi a táncosnőket Buenos Ayresig.

Nem pergetem tovább a filmet, mert hány-ingereg van fokozva benne a nyilvános házák kezére játszott táncosnők megviselésének és hányódásainak reálitása. Végül a film aktív hőse, a riporter, egy hatásosan felfokozott pil-lanatban, amidőn az egyik szerencsétlen te-remtés már kiürítette a veronásos poharat és a másik leugrott a kéjház emeletéről, kimen-ti Dita Parlot a fazendék mámorra kiéhezett állatembereinek öleléséből.

Ha a közepes német beszélőfilm ennyire megüti a figyelmünket, ez csak azért van, mert csakugyan megtörtént a meséje. Mik-e ger pajzánkodása után előbujt a bádogsze-lencéből, amelybe a filmetek szokták csoma-golni, Hannemann kisasszony, a botrányba fulladt monteideói leányeladási história egyik élő hősnője, akit a Fehér Rabszolga-ke-reskedelem Ellen Küzdő Német Szövetség mel-lékel a filmhez.

Hannemann kisasszony komor estélyi toa-lettjében, naivan kifestett szájával sem lehe-tett annyira esetlen, hogy el ne hitné ma is a nemrégiben átszenvedett monteideói élmé-nyektől.

Néhány megrázó mondatban előadja azo-

Elegem van ezzel a sok cionessal, na, nem nélkül. Nem is sajnálom semmit. De várj: mégis! Sajnálom, hogy nem olvashattam Bergsont végig, hogy nem várhatom meg, hogy Ford is munkanélküli legyen, hogy nem láttam, mikor Nápolyban kel és mikor Konstantinápolyban nyugszik le a Nap, hogy nem szántnatok többet s kadica-falvi határban és hogy nem temethetem az arcomat még egyszer, egy csokor majorannába... Így beszélt hosszan és élvezetesen. Olyan élvezetesen, hogy az embernek majd szétrepedt a szíve.

Tomcsa Sándor

kat a szörnyű eseményeket, amelyeket meg-előzően az ő lelke is érintetlen volt, mint a rózsa szirma. Schmelling asszony, (ahogy a valóságban hívták a veszedelmes színigaz-gatót), már a hajón hízőkurára fogta a sovány anyagot és ezért valmennyinek a vérébe be-feeszkendezett husz arzén-injekciót. Midőn a leányok lerongyolódtak és Schmelling asz-sonyhoz fordultak pénzért, ez rájuk for-medt:

— Tölem ugyan nem láttok pénzt... A polgári házakból származó leányoknak menthetetlenül át kellett esniük a monteideói kéjházak minden poklán és a szenvedő tanu is csak véletlen szerencse folytán menekült meg a borzalmas helyzetből. Az esetből fil-met csináltak és a boldogtalan teremtes a jel-zett társadalmi szövetség égisze alatt jár-kei a világban, miközben szerény tiszteletdíjért a mások okulására hasznosítja a maga becsa-pottságát...

Miután elrebegette szegény az ijedt mondó-káját, engem is fogadott az öltözőjében. Le-mossa magáról a festéket és így szól:

— Minden, amit mondtam, szent igaz. ha-lomszámra vannak kezünk közt az adatok. Schmelling asszony bűnösségéről. Ha én visz-sza nem jövök, nem is tudták volna rekon-struálni az eseményeket filmen...

Ez a ma is eegé csinos leány különös szuggesztivitást ad a fehér-rabszolga keres-kelemnek, a kínai szolgálonak, az Európából be-futó friss anyaggal erőszakoskodó szem-kingos fenevadaknak, az elkeseredésében pár-nája alól veronált előrántó páriának, Schmel-ling asszonynak... igen, mindezek létező sze-mélyek, megtörtént dolgok, kegyetlen büno-mantika, amely közvetlen közleről leselkedik a megdondatlan lépésre vetemedő leányok-ra...

Sekner Imre

Még mindig rendezetlen a Gozsdu-alapítvány kérdése

Budapest, október 24.

Az 1930 évi Párisban kötött nemzet-közi megállapodás értelmében a Gozsdu-alapítvány kérdésének rendezésére a ma-gyar és a román kormány közötti már májusban megindultak a tárgyalások. A két állam megbízottai május havában Nagyzebenben gyűltek össze tanácsko-zásra, amely szívélyes mederben zajlott le. A tárgyalóbizottságok azonban nun-kájukat nem fejezheték be és most októ-ber 21 és 23 között újabb tanácskoztak, ezuttal Budapesten. A Gozsdu-alapítvány likvidálására vonatkozólag a budapesti tárgyalásokon sem hoztak döntést, mert a két állam megbízottai szükségesnek látták, hogy bizonyos kérdésekre kormá-nyuk utasítását újból kikérjék.

Közeledik november 1. Jönnék a házbérgondok!

Egy kis szerencsével egész életére megszabadulhat nemcsak házbérgondjaitól, de minden anyagi bajától is, mert egy 100 leles Zsidó Kórházszorsjeggyel könnyűszerrel

egy milliót nyerhet

Még öt osztályon keresztül játszhat a Zsidó Kórházszorsjegyekkel a kéthetenként megismétlődő húzásokon.

Legközelebbi húzás: November 1.

Postai megrendelésnél 100 lej beküldése ellenében portómentesen küld egy sorsje-gyet a Zsidó Kórházegyesület Közpointi Sorsjátékintézősége, Cluj, Piața Unirii 20

Vegyen Zsidó Kórházszorsjegyet!

Közgazdaság

A BANK ÉS AZ ÁLLAM KÉT TEST, DE EGY LÉLEK

A banktörvénynek azt a tervezetét, amely most a Vezérigazgató Urak asztalán fekszik, komolyan kell venni. Nálunk rendszerint egész komoly törvényeket hoznak anélkül is, hogy az érdekelteket előbb megkérdeznék, mit hoznak vajon az emberi életviszonyoknak azokhoz a kényszerítő szabályaihoz, amelyekkel újabb sántát árkolnak körénk.

Ebből a tervezetből törvény lesz, akárki meglátja. És fogadjunk, — egyet száz, egyet ezer ellen, — ebből a tervezetből hajszálra olyan törvény lesz, mint amilyen a mostani tervezet.

A Vezérigazgató Urak öles memorandumokkal adhatják vissza a törvénytervezet vizitjét vagy mindössze egy sarkában behajtott illedelmes névjeggyel, áradozhatnak a megérkezés logikájával kedvesen és szellemesen vagy brüszkölő retorikájával: egyre megy. Az állam elhatározta, hogy a Bank így lesz boldog, ahogyan a banktörvény boldogítja és a Bank így lesz boldog, ahogyan a banktörvény boldogítja. Akarják vagy nem lesz boldog és ha nem lesz, ne legyen.

A törvényhozásban soha sincs szentimentalizmus, mert a törvény a jelenségek általános szabálya. Ma a jelenségeket szabályozni kell, általánosan szabályozni kell, mert általánosan bizonytalan a pénz: ez a jelenség. Még a nagy Marmorosch Blanknál is ez a jelenség. Tehát egészségesebb hiteléletet és biztonságosabb pénzt: ez a szabály.

Ezért ilyen a tervezet és ezért lesz törvény, ez a tervezet.

Olyan lesz, amilyen lesz: igazgatósági garanciával, a Banca Natională készpénzben deponált tartaléktőke-résszel, nyolcvan vagy negyven millió alaptőkével, csak általános szolgáltatás után kijáró tantiemekkel. Kegyetlen és krudélis banktörvény lesz, olyan törvény lesz, amelynek szabályai mellett biztonságos és imponáló lesz a bank és puha karosszékben terpeszkedő a betét, amely ma szökni akar.

A doktrinális magyarázatát is megtalálták már, a törvényben a törvényhozónak kifejezésre jutott akaratát is meglették: csend legyen, rend legyen és — üzlet legyen. A csend és a rend meglesz. Ezért száz pénzintézetből nem marad fenn több, mint nyolcvannyolc. Igazán csend lesz. És rend is lesz. Banktanács ügyel fel a rendre, az orrára koppint minden kilengésnek. Cerberus sem vigyázott jobban, mint ahogyan a banktanács vigyáz majd.

És az üzlet? Az üzlet is meglesz. Majd csak valahol kibúvik a merev és reális üzlet is.

Igy, amikor már nem csak a törpéknek és a kicsinyeknek, nemcsak a középbankoknak és a nagyoknak, hanem a legnagyobbaknak is pénz kell, milliók és milliárdok: ma igazán nem üzlet. A Marmorosch, Blankot is almentálni kell. Így lehetetlen tovább. Ha a Blank-banca-istenségéről is kisül, hogy csak bátyány, fordítani kell a Pénz szekerének rudjait.

Ma nem üzlet. Pénzzel almentálni a bankokat, folyton tömni őket, mint hízókúrára fogott belyeket ugyanakkor, amikor az állami apparátus ugyanúgy rászorulna a hízókúrára, mint ahogyan jegybankja útján ma hízókúrára kellene fogtatni valamennyi bankárgyermekeit: igazán nem mehet tovább. A polgárok eldugták azt a pénzmennyiséget, amelyből a bankok profitot tudtak csíholni. A betétes a szálmazsákba menekült azaz a pénzzel, amelyből gyárat lehetett finanszírozni, bányát és exportüzletet, monopóliumokat és ki-belelézett előnyserződéseket. Így nem mehet. Bugrisnak megjöött az esze. Megezi inkább azt a pénzt, amelyet eddig elvesztett azokban a bankokban, amelyek a pénze nyugtalan körforgásából ontották a káviárt. Inkább 5 egyen belőle kenyeret, mint a vabánkör osztályát.

Ezt a pénzt vissza kell szerezni. Ezt a Bugris Jánost ismét el kell szédíteni. Ez a temérdek paragrafus és ez a temérdek biztosíték, amelyet most szemé előtt elkápráztatnak, megédesíti majd és hozza a pénzt. Ismét leteszi a pénzt az asztalra.

A törvény a jelenségek általános szabálya. A jelenség a bizalmatlan tőke. A szabállyal bizalmat öntenek a tőkébe. És üzletet teremtenek vele annak a 88 banknak és annak a többi nyolcvannyolcnak, amely sziszifuszi erőlködéssel és megerőltetéssel valahogyan majd mégis bekerül abba a kasztba, amely Zimmerlein és — rendben lesz ismét minden. A bank újra keres, az a néhány bank ismét

fölözi a fölét és benne és általa azok a politikusok, akik a törvényt alkották. Mert soha se feledjük: az állam és a bank két test, de ugyanazonos egy lélek. Ugyanaz a miniszter a miniszter és ugyanaz a képviselő a képviselő, aki egyszersmind a Bank igazgatóságának is tagja. Szerencsétlen balkezéssel meghozza a törvényt és szerencsés jobbajával felveszi a tantiemet, az osztalékot, az elsőbbségi részvény privilegizált hozamát és a satöbbiket. Most tudja a bal, hogy mit csinál a jobb.

Ezért pusztul el most majd egy néhány száz bank. Ha likvidál, ha fuzionál: elpusztul. Likvidálni, csak mobil gazdasági értelemben lehet. Az immobilitás hegyecsúsan likvidálni öngyilkosság. Most öngyilkosság! Fuzionálni csak egyenrangúknak szabad. Most az alárendelt törpék oloznak majd be a felettük álló ha-

talmakba. Összezsugorítják vagyon-állományukat és letörpítik apportjaikat, mire fuzionáltak. Mivő törpül vajon a Marmorosch, mire a Romaneasca lenyeli? A végén megmarad a nyolcvannyolc vagy a száznyolcvannyolc és átveszi az országot, megveszi az országot, kiveszi az országot, mint regálbérlo a földet és a rajta talált minden paraszt-jobbágyat.

Nem a bankokért kár, amelyek e nagy és és hőfokában elbesznek és eloszlanak, hanem a jobbágyakért, akik e pokol tüzeiben megsemmisülnek: Most sem a Marmoroschért a nagy kár, hanem a jobbágyaiért, akik szekerét tolták és a jobbágyaiért, akiket e földindulás ismét eltemet.

A törvény nem rossz, mert megjavulnak általa a bankok. A törvény nem ostoba, mert egészségesebb lesz ezentúl a hitel. A törvény kitűnő, mert realisabb védelmet nyújt a betétnek. De a törvény rettenetes, mert letaglózta az Embert.

Ma még 1200 bank kezében vergődünk, holnap már csak 200 bank kezében zuzódnak halálra. Bank-kartell, amit csinálni akarnak és Pénz-monopólium, ami itt most készül. Kétszáz bank és annak fiók-csápjai kezében lesz a telen és a ház, az üzlet és a állalat, a lendületem és az akaratom, az életem és a sor-

A CFR tarifa!

A CFR tarifa!

A CFR tarifa!

Amíg a szegényember tűzifája eljut a kemencéig

A közszolgáltatások horribilis terhei között elvész a szegényember fája. Az uzoratorvény csak megdrágíthatja, de le nem törheti a mesterségesen felduzzasztott árakat. A tűz már nem mindenkihez meleg

Arad, október hó 24.

A kormány, az eddigi recept szerint, ismét új jelszót dobott a közvélemény elé. Le kell törni a tűzifaárakat! — hirdetik nagy hangosan, a kolozsvári rendőrség máris megindította a hajszári a fakeskedők ellen s most készülnek az uzoratorvényt a fásokra is kiterjeszteni.

Ezzel az új, lobogószavú, de ismét semmit sem érő akcióval kapcsolatosan lenne egy-két szavunk, néhány érdekes adatunk, amelyből kitűnik, hogy

ha az uzoratorvény a fásokra is érvénybe lép, legfeljebb áremelkedésre lehet számítani!

A helyzet ugyanis az, hogy a törvény által előírt bruttó 30 százalékos nyere-ménymaximumot sehol el nem érték!

BAJ VAN A FÁSOKNÁL

Elsősorban is arról van szó, hogy komoly bajok vannak a fakeskedőknél,

Ki az uzorás?

És ennek ellenére, drága a fa. Méregdrága a tűzifa. — Ezreszek válnak hamuvá és mindenki panaszkodik, mindenki sir, mert tényleg van tűzifa-uzorás. Am felmerül a kérdés, ki az uzorás? Mert nehogy azt higgyék az urak odafent, hogy a tűzifakereskedők duzzadtra szívják magukat a szegényemberek keservesen kiizzadt pénzéin! Nevetni fognak, de ki mondjuk, hogy egy detail tűzifakereskedő nem keres többet, mint átlag napi 6-7 lej 50 banit. És vajjon ezért indult meg a nagyhangú hajszá, a nagy apparátus rendőri nyomozás, a brutalitás és a kormány fenyegetései csak ezért hangzottak el? Hát hol van itt az uzorás?

Erre is egyszerűen, de százszázaléki precízen felelhetünk.

Az uzorás a CFR tarifájában rejlik! Meg az adókban, az illetékekben. A méregdrága állami szolgáltatásokban.

AMIG A TŰZIFA ELJUT
ODAIG...

És most sem a levegőben elhangzott szó, amit mondtunk. Beszéljenek a száraz számok:

Vegyünk például Aradot s vegyünk egy aránylag közeli kitermelést, amely 43 kilométernyire fekszik a várostól. A számítás ez esetben a következő lesz:

10 tonna (selejt és dorongfa) lej	2600
Vasúti fuvar (43 km.)	1750
Közvetítés	100
Befuvarozás (üzlet elé)	400
Aprítás és behordás (raktárba)	500

mint mindenütt az egész vonalon. A konkurrencia-örizési, aminek főképpen az az oka, hogy a favállalatok egyre-másra leépítenek s az elbocsátott tisztviselők végkielégítéseiket arra használják fel, hogy csekély befektetést igénylő faterlepet létesítsenek.

Minden panasznál élesebben beszél az a kimutatás, amelyet a Detailfakeskedők Országos Szövetségének aradi központja bocsátott rendelkezésünkre. Eszerint jelenleg például Aradon 40 Temesváron 63 tűzifakereskedő van. Békevilágban 12-14 között mozgott ez a szám!

Éppen ez a körülmény, összevetve számos más fontosakkal eredményezte a tűzifa árnyójának állandó csökkenését. Ez az árcsökkenés magyarázza, hogy ha tényleg uzoratorvénnyel akar operálni az állam, az árakat soha le nem törheti, mert hiszen a fakeskedők haszna nem is éri el, meg sem közelíti az uzoratorvény-szabta határt!

8 százalékos káló	430
Házhozszállítás, vontatás, fuvarlevéltéyleg	200
Összesen:	lej 5980
10 százalékos rezszi	590
Összesen	lej 6570.

Mármint átlagban 1 kosár vagyis 25 kg. fa a detailüzletben, — mert hiszen elsősorban erről van szó, — 18 lej, vagyis vagonteltelt véve 7200 lej. Egy kis-fakeskedő egy vagon fát cca 20 nap alatt ad el, vagyis 6570 bruttó ár és 7200 eladási ár mellett 20 nap alatt tényleg megkeres 630 lejt!

Tessék már most ezt az összeget maximálni!

Tessék figyelembe venni azonban, hogy a CFR tarifa ennél a minimális távolságnál 40 százaléka az alapárnak! És tessék figyelembe venni, hogy ha valamivel nagyobb távolságról, Aradot alapul véve Soborsinból hozzák a fát, a vasúti tarifa csak száz lejjel kevesebb, mint az alapár!

A SZEGÉNY EMBER MÁR
VIZZEL SEM FÖZHET

lassankint még annak a lehetősége is megcsúszhat, hogy főzhessen. Szánt szándékkal vettük számításunk alapjául a selejt-dorongfát, mert ez az a minőség, amelyen is is, Ön is, a közép- és szegényember osztály fogyaszt s amelyet a szegényember már csak fogyasztana!

som. És a kétszáz sem önálló és különálló el-lenséges kétszáz, hanem egymással szakíthatatlan gazdasági láncba fogott szövetséges.

A kis ember kis tízezer lejes vállója, a kis egzisztencia apró lombard hitele, a parányi egzisztencia visszeszámlítási kerete és a molekulaní folyószámla nem a mamut fogára való és nem is izlik a hatalmas kolosszus innyének. Nem is izlik! Az elefántnak a mogoró nem eledel. Ha dézsával öntik bele, talán szívesen veszi. Nem szemelgethet, nem ér rá, nem hozzá méltó.

A kis embert kisemmi a banktörvény, a kis nekilendülés tüzet eloltja ez a tervezet, a kis életcélok szallagját eltépi ez a szabályzat, amely csendet, rendet és főként üzletet akar.

Csend lesz, nagy csend. Rend is lesz, példás és szigorú lesz és meglesz a nagy üzlet is, nagyon nagy üzlet, amelyben úgy táncol az Élet, ahogyan a pénz táncol. Eddig is táncoltunk, de így mégsem táncoltunk. Eddig is sorunkat békította és kezünköt kötötte a bank, de soha még így, mint most. Eddig is úgy volt, hogy aki szegény, a véres verejtékkel lehetett csakis gazdag, de még úgy sohasem volt, hogy csak az lehet gazdag, aki máris gazdag.

Kizárták a kis bankokat és kizárták a kis embereket a — kaszinóból. Kigolyóztak bennünket, mert nem fizettük meg a kártyaadóságot és e percben sehol más megoldás, minthogy kipülről nézzük, — mint roskadó kirakat ablakán ahogyan éhes kölyök bebámul — azt a terített dus lakomát, amelyet nélkülünk esznek meg és amelynek lerágott csontjait sem szopogathatjuk többé, mert megszületett a banktörvény.

Ennek a letaglózott és lebunkózott éhes élet-akaratnak még csak ez a banktörvény kellett, amely — meglesz.

HALÁSZ SANDOR

A selejt és dorongfa a faszükséglet 60 százalékát fedezi a városban s 40-et a falun. És ezt az olcsó, kimondottan szegény árut drágítják a végletekig.

Igenis. Tessék, sürgősen tessék maximálni! Mert méregdrága a fa és a szegény ember kemencéi kétségbeesetten hidegek s a tüzetlen, kormos kályhaajtók fenyegetően tárogatnak a világ felé!

Valcovici miniszter ur már nyilvánosan leszögezte, hogy a CFR tarifa méregdrága. Ez a méreg már egyre jobban felszívódik az ország vérkeringésébe. A közszolgáltatások és a CFR tarifa, amelyet kapkodva, észszerületlenül emlegetnek, oly mértékben drágítják többek között a fa árakat, hogy az már valóban közveszélyes. Ha uzorás van, hát itt van az uzorás és csodálatos módon még sem lehet hozzányulni a CFR tarifájához, mert Jonescu tábornok ur rögtön rohamot intéz, ha kell saját felettes minisztere ellen.

Ma, amikor Magyarországi kétségbeesett harcot folytat, hogy saját tűzifáját s szenét mindenképpen elhelyezze, — s még ezzel is súlyosbodik a romániai piac helyzete — ma a CFR tarifája miatt drágább a román szén Constancában, mint az angol áru. És ez a cirkusz-viciózus önmagába fojtja az államvasutakat, egyre kevesebb a fogyasztó, mert drága az áru, egyre kevesebb a CFR forgalma, mert méregdrága és egyre nő a deficit!

Komoly bajoknál az érvágás segíteni szokott. A harcias CFR tábornok is megdöglöghetné a dolgot. S a kormány tényleg maximáljon ott, ahol lehet, illetve a hol kell, ahol az uzorás vigan terpeszkedik!

Balla Károly

A Szegő Árpád brassói cég részvénytársasággá való átalakítására indult tárgyalások eredményesen befejeződtek. A részvénytársaság átveszi a cég üzleteit, valamint a Hosszu-utca 7 és 9 számú ingatlanokat s a vállalatot az eddigi keretekben fogja tovább vezetni. A részvénytársaság bejegyzéséhez szükséges lépések folyamatban vannak. Az igazgatótanács névsora a következő: Szegő Árpád, dr. Szegő Henrik, Engel József, dr. Magyar Jenő, Kertész Sándor és Szegő Jenő. A felügyelőbizottságban Deutsch Amin, Szegő László és Szőke Jenő foglalnak helyet. Az átalakulás folytán a cég üzleteiből a faosztály kikapcsolódik s ennek iródaja Szegő László vezetésével, Bukarest, Strada Polona 51 szám alá helyeztetett át.

Nagy összeköttetésekkel rendelkező, intelligens, kereskedelmileg képzett, volt biztosítási titkár

rayon-képviselőt

keres. Megfelelő biztosíték mellett bizománlyi raktárt is vállal az északeleti megyékre — Címe:

Darvas Sámuel, Satu-Mare

Strada Vladimirescu 10.

A BANCA GENERALA A TARIJ ROMANESTI KÉNYSZEREGYEZSÉGE. Az ilfovi tölvényszek október hó 16-án jóváhagyta a Banca Generala a Tarij Romanesti kényszer-egyezségét. Ennek folytán vissza lesznek térítve a betétek, még pedig a következő feltételek mellett: 20 százalék az első évben, 30 százalék a másodikban és 50 százalék a harmadik évben. A 930 milliót képviselő hitelezők közül 847 millió követeléssel szavaztak a kényszeregyezség mellett, vagyis a hitelezőknek több, mint 91 százaléka. A bank aktívuma 1,197.500.000 lej, ezzel szemben a passzívum csak 1,137.500.000 lej, tehát az aktívum 60.000.000 lejjel haladja meg a passzívumot, amely teljes összegben fedezi a bank alapítóját, a követeléseknél és a részvényállomány-nál mutatkozott veszteséget pedig szintén sikerült eliminálni. Szerepelnek az aktívumban: részvényrészletek 10 millióval, leszámított értékek 283, folyószámlaelőlegek 237, ingatlanok 281, különböző adóssok 17 millióval. A passzívumban szerepelnek: tényleges betétek 345 millióval, jelzálog hitelezők 103, gázok 48, a Nemzeti Bankkal szemben 540, folyószámlák 70 millióval. Az állam átvette a bank 105 millió immobilizált váltótárcáját, ami jelentősen emelte az intézet disponibilitását, úgy, hogy az első kényszeregyezségi részlet már biztosítottak tekinthető. A pénzügyi megnyugvást keltett, hogy a pénzügyi új-ból megkezdhetette működését az állam és a Nemzeti Bank támogatása mellett, ami a betétesek bizalmát is növelte.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 23.900—1931. serv. economic.

ARLEJTÉSI HIRDETÉNY

A városi szolgásmélyzet téli ruháinak elkészítése végett tartott első árlejtés eredménytelen lévén, folyó évi november hó 10-én délelőtt 11 órakor egy második árlejtés fog tartatni, lepecsételt, bélyeggel ellátott ajánlatokkal.

Az ajánlattal egyidejűleg 2000 lej bányapénz készpénzben vagy állami értékpapirokban leteendő.

A közelebbi feltételek a városi gazdasági ügyosztályban betekintheők.

Brasov, la 10. Octomvrie 1931.

Comisia Interimară, Presedinte: Secretar General: Suciu m. p. Maxim m. p.

Pr. Sz. 265—1931.

ARVERÉSI HIRDETÉNY

Miután a Mures-megyei Reghini járás, Petelea község ev. lutheránus egyház tulajdonát képező 4 kövü, lisztelő vízi-malom árverése folyó évi október hó 16-án sikertelen volt, az ujonnan tartandó árverés 1931. évi november hó 8-án délután 3 órára tűzetik ki és pedig ezen lapban, október hó 7-én közzhírré hozott feltételek mellett.

A részletes árverési feltételek a helyi lelkes hivatásban tekinthetők meg.

Petelea, 1931. október hó 20-án.

A Petelei ev. luth. egyház.

ARVERÉSI HIRDETÉNY

Dr. Suciu Aron ügyvédi irodájában, Brasov, Boulevardul Regele Ferdinand 8. szám alatt, önkéntes, nyilvános, szóbeli árverés eladásra kerül 1931. október hó 31-én délután 4 órakor egy új, 6 szobából álló modern, kertes kőház és egy építkezési parcella, 3 fronttal. Kiküldési ára előbbinek 264.000, utóbbinak 50.000 lej.

Mindkét ingatlan a Schiel-gyár közelében fekszik.

A részletes árverési feltételek alulírott irodájában délután 4—7 óra között tekinthetők meg.

Dr. Suciu Aron, ügyvéd.

Ujitsa meg

lejáró előfizetését, hogy a lapot zavartalanul és fennakadás nélkül küldhessük.

A kiadóhivatal.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő: B. L. Kocsis Béla

BRASSÓI LAPOK nyomtatásának kiadása és elosztása: B. L. Kocsis Béla

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegyék részére: Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Bukarest: Dán Dániel

Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Ues: Str. S. Barutiu 10. (Oszian Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubalariu 7. (vált Timár-utca) (Neumann Ignác) — Marosvásárhely: Benjamina Arpad Str.

Bererie 1 (Sörház-utca) — Nagyszeben: Strada Furaulu 13. (Szigetváry László) — Nagyszeben: Str. Nic Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szilágysármány: (Helferlin Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál) — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Denes József)

Központi szervezők, pénzfelvételei jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET tevesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készségeztet szolgálnak.

BRASSÓI LAPOK nyomtatásának kiadása és elosztása: B. L. Kocsis Béla

BRASSÓI LAPOK nyomtatásának kiadása és elosztása: B. L. Kocsis Béla

BRASSÓI LAPOK nyomtatásának kiadása és elosztása: B. L. Kocsis Béla

BRASSÓI LAPOK nyomtatásának kiadása és elosztása: B. L. Kocsis Béla

BRASSÓI LAPOK nyomtatásának kiadása és elosztása: B. L. Kocsis Béla

BRASSÓI LAPOK nyomtatásának kiadása és elosztása: B. L. Kocsis Béla

BRASSÓI LAPOK nyomtatásának kiadása és elosztása: B. L. Kocsis Béla

BRASSÓI LAPOK nyomtatásának kiadása és elosztása: B. L. Kocsis Béla

BRASSÓI LAPOK nyomtatásának kiadása és elosztása: B. L. Kocsis Béla

BRASSÓI LAPOK nyomtatásának kiadása és elosztása: B. L. Kocsis Béla

BRASSÓI LAPOK nyomtatásának kiadása és elosztása: B. L. Kocsis Béla

BRASSÓI LAPOK nyomtatásának kiadása és elosztása: B. L. Kocsis Béla

BRASSÓI LAPOK nyomtatásának kiadása és elosztása: B. L. Kocsis Béla

ROMÁNUL TANULÓKNAK

vagy fordítással foglalkozóknak

ajánljuk az alábbi műveket:

Dr. Dávid-léle román nyelvtan és gyakorló-könyv

tízve 80, kötve 100 lej.

Dr. Chereslesiu-Dérl: 100 újságclikk alapján

románul. Rendkívül praktikus kézikönyv, a román nyelvnek magánaton való tökéletes elsajátítására, 12 tüzetben, tokban 250 lej.

Dr. Dávid-léle román-magyar és magyar-román

szótár. A két rész együtt, egész vászonkötésben 180 lej — Liliput mellényzsebszótár, a két rész együtt, tokban 60 lej.

Dr. Chereslesiu-léle nagy kézi szótár. Valen-

lini-léle nyelvtannal. 4 kötetben egész vászonkötésben 495 lej.

Pósta megrendeléseket is azonnal elintézi a

Brassói Lapok

Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brassói Lapok Könyvosztálya

I-a oltott leher mész

kőbmeierenként kapható.

gyárban és szállítással

SCHMIDT TESTVÉREK R. T.-nál

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

BRASSÓ, telefon sz. 59.

Eladó vagy kiadó

a 28 éve tennálló, jó hírnévnek örvendő és

jobb vidéki községek által legszívesebben

látogatott SZAI MARI „EUROPA ÉTTE-

RE” és sörcsarnok, amely a mai nehéz

gazdasági viszonyok mellett is kielégítő tor-

galmat csinál.

Novák István, tulajdonos, Satu-Mare

Novák István, tulajdonos, Satu-Mare

Novák István, tulajdonos, Satu-Mare

Novák István, tulajdonos, Satu-Mare

Novák István, tulajdonos, Satu-Mare

Novák István, tulajdonos, Satu-Mare

Novák István, tulajdonos, Satu-Mare

Novák István, tulajdonos, Satu-Mare

Novák István, tulajdonos, Satu-Mare

Novák István, tulajdonos, Satu-Mare

Novák István, tulajdonos, Satu-Mare

Nov